

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Arkivsak: 24/123
Møtedato/tid: 14.02.2024 kl. 09:00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/24	Orientering fra administrasjonen - administrasjonsutvalgets rolle og funksjoner m.v.
02/24	Oppfølgelse av forvaltningsrevisjonsrapport geoteknikk - orientering fra administrasjonen
03/24	Oppfølgelse av forvaltningsrevisjonsrapport - Tverrsektorielt samarbeid knyttet til barn i utfordrende situasjoner - orientering fra administrasjonen
04/24	Plan for forvaltningsrevisjon - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
05/24	Plan for eierskapskontroll - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
06/24	Kontrollutvalgets årsrapport 2023
07/24	Referatsaker Februar
08/24	Innspill til kontrollutvalgets arbeid
09/24	Godkjenning av protokoll

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer 07.02.2024

Anne Lise Grande Vollan (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Orientering fra administrasjonen - administrasjonsutvalgets rolle og funksjoner m.v.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

01/24

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 21/102 - 12

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering

Saksopplysninger

Kommunelovens § 5-11 sier følgende om partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg):

I alle kommuner og fylkeskommuner skal det opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg) for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver. Hvis minst 3/4 av de ansatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger.

Partssammensatte utvalg settes sammen av representanter for kommunen eller fylkeskommunen og for de ansatte. De ansattes representanter velges av og blant de ansatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget velger selv kommunens eller fylkeskommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse. For de ansattes representanter gjelder valgbarhetsreglene i [§§ 7-2](#) og [7-3](#), bortsett fra bostedskravet.

For øvrig gjelder de samme bestemmelsene som for andre utvalg etter [§ 5-7](#)

Kontrollutvalget har ønsket mer kunnskap om administrasjonsutvalget.

Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, er derfor innkalt for å gi følgende orientering:

- *Orientering om Administrasjonsutvalgets rolle og funksjon, saker m.v.*

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet, anbefales det å ta den gitte informasjon til orientering.

Oppfølgelse av forvaltningsrevisjonsrapport geoteknikk - orientering fra administrasjonen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

02/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 21/208 - 15

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den skriftlig tilbakemelding, samt muntlig informasjon til orientering og anser oppfølgingen av rapporten som avsluttet.

Vedlegg

Tilbakemelding til kontrollutvalget -skriftlig oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport geoteknikk

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet skriftlig tilbakemelding på rapporten i sak 24/23 og gjorde slikt vedtak:

- 1. Saken utsettes til neste møte.*
- 2. Utdelt skriftlig orientering tas til foreløpig orientering.*
- 3. Kommunedirektøren innkalles til møtet for å orientere om oppfølgelsen av rapporten og tiltak på beredskapssiden*

Jfr. pkt. 3 er kommunedirektøren, eller den bemyndiger, innkalt til møtet for å gi orienteringen. For ordens skyld vedlegges den skriftlige tilbakerapporten som ble delt i siste møte.

Vurdering

Sekretariatet viser til den skriftlige tilbakerapportering, samt, jfr. vedtakets pkt.3 i sak 24/23 den orientering som vil bli gitt i møtet.

Under forutsetning at kontrollutvalget ut fra den gitte orientering ikke bestemmer noe annet, anbefales kontrollutvalget å ta skriftlig tilbakemelding og muntlig informasjon til orientering og anser oppfølgingen av rapporten som avsluttet.

Tilbakemelding til kontrollutvalget 9.11.2023

Pkt. 2) Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere hvordan følgende forhold kan følges opp:

- Sette i system helhetlig ansvar og oppfølging av risikoreduserende tiltak i plan for oppfølging av ROS analysen (tiltaksplan til ROS)
- Reetablere tilsynsnemnder eller et annet system for tilsyn med sikringsanlegg
- Dokumentere rutine og praktisk ansvar for mottak av varslinger om endringer i grunnen
- Bruke kvikkleirefaresonene som hensynssoner i planarbeidet, alternativt utarbeide egen temaplan eller lignende

Strekpkt. 1: Helhetlig ROS skal revideres i løpet av året. Ansvarlig er teknisk sjef. Tiltaksplanen vil bli revidert i den forbindelse og det gis klare retningslinjer for hvem som er ansvarlig for å følge opp de enkelte risikoreduserende tiltakene.

Strekpkt. 2: I løpet av 1.halvår 2024 skal det ha blitt vedtatt nye tilsynsnemnder. Ansvarlig er Avd.ing. Plan.

Strekpkt. 3: Rutine utarbeidet og er lagt i Compilo. Ansvarlig er Avd.ing Plan

Strekpkt. 4: Det er per dags dato ikke tatt stilling til om det skal utarbeides en egen temaplan for dette temaet i forbindelse med planarbeidet med kommunedelens arealdel.

Dette er en del av det som vi er pålagt gjennom plan- og bygningsloven ved all arealplanlegging. Ved behandling av private reguleringsplaner (detaljplan), så vil dette være en del som gjennomgås i oppstartsmøtet. Hvis planlagte tiltak ligger i, eller i nærheten av en kjent kartlagt sone (kunnskapsgrunnlag), så vil bruk av hensynssoner være en del av planprosessen. Ansvarlig er Avd.ing Plan.

«PBL § 4-3.Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.»

«PBL § 12-6.Hensynssoner i reguleringsplan

De hensyn og restriksjoner som er fastsatt gjennom hensynssoner til kommuneplanens arealdel, jf. §§ 11-8 og 11-10, skal legges til grunn for utarbeiding av reguleringsplan. Hensynssoner kan videreføres i reguleringsplan eller innarbeides i arealformål og bestemmelser som ivaretar formålet med hensynssonen.

I en detaljregulering kan det ikke fastsettes hensynssoner hvor gjeldende reguleringsplan skal gjelde uendret, jf. § 11-8 tredje ledd bokstav f.»

«PBL § 12-7.Bestemmelser i reguleringsplan

I reguleringsplan kan det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser til arealformål og hensynssoner om følgende forhold:

Pkt. 2. vilkår for eller forbud mot former for bruk av arealer, bygninger og anlegg i planområdet, som oppdeling av boenheter til hybler og byggegrensener, for å fremme eller sikre formålet med planen, avveie interesser og ivareta ulike hensyn i eller utenfor planområdet,»

Oppfølgelse av forvaltningsrevisjonsrapport Tverrsektorielt samarbeid knyttet til barn i utfordrende situasjoner - orientering fra administrasjonen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

03/24

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE-217, TI-&58**Arkivsaknr** 21/104 - 20**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar den skriftlig tilbakemelding, samt muntlig informasjon til orientering og anser oppfølgingen av rapporten som avsluttet.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet skriftlig tilbakemelding på rapporten i sak 25/23 og gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget den gitte informasjon til foreløpig orientering.*
2. *Kontrollutvalget innkaller kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, til neste møte for å orientere om BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats), spesielt om konsekvent bruk av stafettlogg.*

Jfr. pkt. 2 er kommunedirektøren, eller den bemyndiger, innkalt til møtet for å gi orienteringen. For ordens skyld vedlegges den skriftlige tilbakerapport som ble delt i siste møte.

Vurdering

Sekretariatet viser til den skriftlige tilbakerapportering, samt, jfr. vedtakets pkt.2 i sak 25/23, den orientering som vil bli gitt i møtet.

Under forutsetning at kontrollutvalget ut fra den gitte orientering ikke bestemmer noe annet, anbefales kontrollutvalget å ta skriftlig tilbakemelding og muntlig informasjon til orientering og anser oppfølgingen av rapporten som avsluttet.

Plan for forvaltningsrevisjon - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

04/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 24/129 - 1

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.
2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til møte den 13.06.24. Dokumentet utarbeides innenfor en ressursramme på 60 timer og oversendes sekretariatet innen 14.05.24

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene kan gjennomføres av kontrollutvalgets sekretariat, kommunens revisor eller andre. Sekretariatet legger til grunn at kontrollutvalget ikke vil benytte andre aktører i arbeidet, men benytte revisjonen og sekretariatet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget legger opp til en prosess over tre møter.

· Møte 1

I dette møtet bestiller utvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering fra revisjonen. Dokumentet skal gi en oversikt over risikoområder i kommunen ut fra offentlig tilgjengelig informasjon. I tillegg bidrar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor med sin kunnskap om kommunen. Dokumentet er ett av flere bidrag i arbeidet med å kartlegge hvor man bør ha forvaltningsrevisjon.

· Møte 2

Kontrollutvalget inviterer sentrale aktører i kommunen for å få ytterligere innspill til risikoområder. Møtedeltakerne kommer gruppevis og har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet. Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige deltakere kommer utvalget fram til hvor det ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Hensikten med møtet er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage plan for forvaltningsrevisjon.

· Møte 3

Sekretariatet legger fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon. Utkastet er basert på revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspillene i møte 2. og kontrollutvalgets diskusjon i samme møte. Dersom kontrollutvalget slutter seg til planen, sendes den kommunestyret for endelig vedtak.

Revisjon Midt-Norge vil bruke anslagsvis 60 timer til å utarbeide risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Vurdering

Gjennom den skisserte prosessen får kontrollutvalget gjort seg nytte av den samlede kompetansen i revisjon og sekretariat. Prosessen sikrer også et godt grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer med en rimelig ressursbruk.

Prosessen bidrar også til at planarbeidet blir politisk forankret og synliggjør samtidig kontrollutvalgets rolle som kommunestyrets kontrollorgan.

Sekretariatet vil derfor anbefale at kontrollutvalget slutter seg til den skisserte prosessen og bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon fra Revisjon Midt-Norge.

Plan for eierskapskontroll - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

05/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-037, TI-&30

Arkivsaknr 24/130 - 1

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.
2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til møte 13.06.24 og oversendes sekretariatet innen 14.05.24.

Den skal utarbeides og ses i sammenheng med helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes eierinteresser i selskaper.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll eventuelt med forvaltningsrevisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene kan gjennomføres av kontrollutvalgets sekretariat, kommunens revisor eller andre.

Sekretariatet legger til grunn at kontrollutvalget ikke vil benytte andre aktører i arbeidet, men benytte revisjonen og sekretariatet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget legger opp til en prosess over to eller tre møter.

· Møte 1

I dette møtet bestiller utvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering fra revisjonen. Dokumentet skal gi en oversikt over risikoområder i kommunen ut fra offentlig tilgjengelig informasjon. I tillegg bidrar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor med sin kunnskap om kommunen. Dokumentet er ett av flere bidrag i arbeidet med å kartlegge hvor man bør ha eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon..

· Møte 2

Kontrollutvalget inviterer sentrale aktører i kommunen for å få ytterligere innspill til risikoområder. Møtedeltakerne kommer gruppevis og har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet. Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige deltakere kommer utvalget fram til hvor det ønsker å gjennomføre eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Hensikten med møtet er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage planen.

· Møte 3

Sekretariatet legger fram et utkast til plan for eierskapskontroll. Utkastet er basert på revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspillene i møte 2. og kontrollutvalgets diskusjon i samme møte. Dersom kontrollutvalget slutter seg til planen, sendes den kommunestyret for endelig vedtak.

Ressursene skal sees i sammenheng med utarbeidelsen av ROV-dokumentet forvaltningsrevisjon.

Vurdering

Gjennom den skisserte prosessen får kontrollutvalget gjort seg nytte av den samlede kompetansen i revisjon og sekretariat. Prosessen sikrer også et godt grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer med en rimelig ressursbruk. Prosessen bidrar også til at planarbeidet blir politisk forankret og synliggjør samtidig kontrollutvalgets rolle som kommunestyrets kontrollorgan. Sekretariatet vil derfor anbefale at kontrollutvalget slutter seg til den skisserte prosessen og bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering for eierskapskontroll fra Revisjon Midt-Norge. Eierskapskontroll vil som oftest utføres som en del av forvaltningsrevisjon av det spesifikke selskap.

Kontrollutvalgets årsrapport 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

06/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&14

Arkivsaknr 24/124 - 1

Forslag til vedtak

1. Det framlagte forslaget til kontrollutvalgets årsrapport for 2023 vedtas.
2. Årsrapporten oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2023 til orientering

Vedlegg

Overhalla - Kontrollutvalgets årsrapport 2023

Saksopplysninger

Ifølge kommunelovens(KL) § 22-1 har kommunestyret det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet. Til å forestå den løpende kontroll på sine vegne, velger kommunestyret et kontrollutvalg, jfr. KL § 23-1. Kontrollutvalgets arbeid og rapportering er nærmere regulert i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner*.

Kontrollutvalget skal etter KL §23-5 rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Rapporter etter forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller og utvalgets egen årsberetning oversendes kommunestyret til behandling med innstilling fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget vurderer forøvrig hvilken informasjon som vil være aktuell å presentere for kommunestyret, samt evt. andre saker som bør oversendes kommunestyret for videre behandling.

Kontrollutvalgets årlige rapport vil derfor være en oppsummering av utvalgets arbeid i løpet av året og vil derfor være viktig informasjon til kommunestyret om det kontrollarbeid utvalget utøver på kommunestyrets vegne. Alle møteinnkallinger med saksdokumenter og protokoller er sendt ordfører, revisor og kommunedirektør. Dette fungerer som en fortløpende informasjon til kommunen og det politiske miljøet. Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Ut fra tidligere praksis er det for 2023 utarbeidet en årsrapport til kommunestyret der det er redegjort for sentrale deler av kontrollutvalgets virksomhet og aktivitet i året som har gått.

Vurdering:

Sekretariatet anbefaler at årsrapporten oversendes kommunestyret med innstilling på at de tar kontrollutvalgets årsrapport 2023 til orientering.

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets årsrapport 2023

Overhalla kommune

Innholdsfortegnelse

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning	3
Kontrollutvalgets sammensetning frem til 05.10.2023:	3
Kontrollutvalgets sammensetning fra 05.10.2023:.....	3
• Reglement for kontrollutvalget	3
• Rammer for utvalgets arbeid	3
• Kontrollutvalgets ressurser	4
2. Lovpålagte oppgaver	4
2.1 Regnskapsrevisjon	4
2.2 Forvaltningsrevisjon	4
2.3 Eierskapskontroll.....	5
2.4 Påse-ansvar overfor revisor	5
3. Annet arbeid i utvalget.....	6
• Møter	6
• Saker	6
• Opplæring og kurs	6
Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund og Forum for kontroll og tilsyn.....	6
4. Avslutning.....	6
5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2023	7

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg valgt av kommunestyret. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltning.

Kontrollutvalgets sammensetning frem til 05.10.2023:

Medlemmer:	Varamedlemmer i nr. rekkefølge
Anne Lise Grande Vollan, leder	1.Kari Vold
Astrid Marie Bakken	2. Jan Ståle Viken Flått
Asbjørn Hagerup, nestleder	3. Ingvild Forseth
Wenche Frogn Sellæg	4. Ove Harry Solli
Geir Ekker	5. Elisabeth Faksdal

Kommunestyrets representant i kontrollutvalget var Geir Ekker.

Kontrollutvalgets sammensetning fra 05.10.2023:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Anne Lise Grande Vollan, leder	Ragnar Prestvik
Wenche Frogn Sellæg, nestleder	Astrid Marie Bakken
Asbjørn Hagerup	Ove Harry Solli
Ann Kristin Vold	Elisabeth Faksdal
Lars Erik Følstad	Kari Vold

Kommunestyrets representant i kontrollutvalget er Lars Erik Følstad.

Kontrollutvalget størrelse og representasjon i kommunestyret er i henhold til kravene i kommuneloven. Kravene i kommuneloven til jevn fordeling mellom kjønnene er ivarettatt.

• Reglement for kontrollutvalget

Kontrollutvalget er innbefattet i kommunens reglement for folkevalgte organ, vedtatt av kommunestyret. Kommunestyret har åpnet for at kontrollutvalgets møter også kan gjennomføres som fjernmøter i spesielle tilfeller. Dette avgjøres av kontrollutvalgets leder.

• Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utføre kontrollarbeidet på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp. I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser. Kommunestyret kan be kontrollutvalget utføre konkrete kontrolloppgaver på sine vegne. Dette har kommunestyret ikke gjort i 2023.

• **Kontrollutvalgets ressurser**

Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS, der kommunene er en av deltagerne/eierne sammen med 46 andre kommuner og fylkeskommunen. Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

Revisjon

Kommunen er medeier i Revisjon Midt-Norge SA. Kommunen har avtale om levering av samtlige revisjonstjenester der.

Økonomi

For å kunne utføre sin lovpålagte kontrollfunksjon på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med resurser. Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.

Budsjetterte utgifter til sekretariat, revisjon og kontrollutvalgets egendrift var i 2023 henholdsvis kr. 261.000.-, 663.000.- og 109.000.-, Totalt kr 1.033.000.-. Regnskapstallene for kontrollarbeidet 2023 vil fremgå av kommunens årsregnskap som skal avlegges innen 22.02.24.

2. Lovpålagte oppgaver

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning, samt informasjon om planlegging og status for finansiell revisjon og eventuelle områder det arbeides spesielt med. Kontrollutvalget skal uttale seg om kommunens årsregnskap. Kontrollutvalgets uttalelse er lagt fram for formannskapet og inngikk som beslutningsgrunnlag ved kommunestyrets behandling av regnskapet for 2022. Kontrollutvalget anbefalte at kommunens årsregnskap og årsberetning for 2022 godkjennes slik det forelå.

2.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret.

• **Forvaltningsrevisjon Tverrfaglig samarbeid for utsatte barn og unge**

Kontrollutvalget behandlet rapporten i sak 02/23 og gjorde slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til forvaltningsrevisjonsrapporten Tverrfaglig samarbeid - sårbare barn og unge datert 06.02.23.

2. Revisor anmodes å presentere rapporten i kommunestyret.

3. Saken oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten *Tverrfaglig samarbeid - sårbare barn og unge til orientering*.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger:

- Stafettloggen gis økt fokus
- Å aktivisere flere mulige parter i bruken av stafettloggen

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren innen 08.09.23 om skriftlig rapport til kontrollutvalget på hvordan anbefalingene er fulgt opp.

Kontrollutvalget behandlet oppfølgingen i sak 25/23 og gjorde slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget den gitte informasjon til foreløpig orientering.
2. Kontrollutvalget innkaller kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, til neste møte for å orientere om BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats), spesielt om konsekvent bruk av stafettlogg.

• Forvaltningsrevisjon Geoteknikk

Kontrollutvalget behandlet oppfølgingen av rapporten i sak 24/23 og gjorde slikt vedtak:

1. Saken utsettes til neste møte.
2. Utdelt skriftlig orientering tas til foreløpig orientering.
3. Kommunedirektøren innkalles til møtet for å orientere om oppfølgelsen av rapporten og tiltak på beredskapssiden

• Forvaltningsrevisjon – Internkontroll i pleie og omsorg

Kontrollutvalget gjorde i sak 15/23 slikt vedtak:

1. Revidert Prosjektplan datert 31.08.23 godkjennes,
2. Rapporten forventes levert 31.05.24 innenfor den angitte ressursbruk på 400 timer.
3. Kontrollutvalget skal orienteres underveis fra revisor for å kunne ta stilling til evt. behov for endringer i prosjektplanen.

Forenklet etterlevelseskontroll – internkontroll

Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak 16/23:

1. Kontrollutvalget ber om at mottatte statlige tilsynsrapporter på systemnivå også oversendes kontrollutvalgssekretariatet.
2. Kontrollutvalget tar forøvrig saken til orientering.
3. Kontrollutvalgets vedtak sendes kommunestyret til orientering.

2.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen er eier i blir drevet i tråd med politiske vedtak og lovverket. Utvalget skal også føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivaretatt og at eierstyringen er god. Det har ikke blitt gjennomført eierskapskontroll i 2023.

2.4 Påse-ansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer.

For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

3. Annet arbeid i utvalget

• Møter

Kontrollutvalget har i 2023 avholdt 6 møter og behandlet 28 saker, 5 av sakene gikk videre til kommunestyret for endelig behandling eller orientering. Tilsvarende tall for 2022 var 6 møter og behandlet 7 saker, hvor 5 gikk videre til kommunestyret for endelig behandling. En fullstendig oversikt over sakene som er behandlet i kontrollutvalget er vist i vedlegg.

• Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommunelovens del 7 (§ 23-1 t.o.m. § 23-7) og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Administrasjonen har gitt følgende orienteringer til kontrollutvalget:

- *Rutiner for informasjon til folkevalgte organ om statlige tilsyn, oppfølging og lukking av avvik m.v.*
- *Rapportering etter kommunelovens § 25-2 om internkontroll; hvordan er denne tenkt lagt opp..*
- *Årsregnskap og årsberetning*

• Besøk

Kontrollutvalget gjennomførte besøk på Overhalla Barne- og Ungdomsskole 06.06.23, jfr. sak 11 og 17/23.

• Opplæring og kurs

Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom KONSEK Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund og Forum for kontroll og tilsyn.

Utvalget var representert på Forum for Kontroll og Tilsyn(FKT) sin årskonferanse 2023, samt NKRF kontrollutvalgskonferanse 2023.

4. Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, utvalgets saker ligger åpent på sekretariatets hjemmesider: <http://www.konsek.no/kontrollutvalg/overhalla/>

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet. Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Overhalla 14.02.2024
Kontrollutvalget/s/

5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2023

Møtedato	Sakstittel	Saksnr
15.02.2023	Orientering fra administrasjonen	01/23
15.02.2023	Forvaltningsrevisjon - Tverrsektorielt samarbeid- sårbare barn og unge	02/23
15.02.2023	Besøk på kommunal enhet	03/23
15.02.2023	Oppfølging av saker	04/23
15.02.2023	Kontrollutvalgets årsrapport 2022	05/23
15.02.2023	Referatsaker februar 2023	06/23
15.02.2023	Godkjenning av protokoll	07/23
09.05.2023	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2022	08/23
09.05.2023	Referatsaker mai 23	09/23
09.05.2023	Godkjenning av protokoll	10/23
06.06.2023	Besøk på Overhalla Barne- og Ungdomsskole(OBUS)	11/23
06.06.2023	Prosjektplan - forvaltningsrevisjon internkontroll i pleie- og omsorg	12/23
06.06.2023	Referatsaker juni 23	13/23
06.06.2023	Godkjenning av protokoll	14/23
21.09.2023	Revidert prosjektplan forvaltningsrevisjon - internkontroll i pleie og omsorg	15/23
21.09.2023	Forenklet etterlevelseskontroll 2022 - internkontroll	16/23
21.09.2023	Oppsummering besøk på Overhalla Barne- og Ungdomsskole(OBUS) 06.06.23	17/23
21.09.2023	Budsjett for kontrollarbeidet 2024	18/23
21.09.2023	Evalueringsrapport av kontrollutvalgets arbeid	19/23
21.09.2023	Referatsaker September 23	20/23
21.09.2023	Godkjenning av protokoll	21/23
09.11.2023	Kontrollutvalgets rolle og oppgaver	22/23
09.11.2023	Revisjonstrategi og oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring	23/23
09.11.2023	Oppfølgelse av forvaltningsrevisjonsrapport geoteknikk	24/23
09.11.2023	Oppfølging forvaltningsrevisjonsrapport - Tverrsektorielt samarbeid sårbare barn og unge	25/23
09.11.2023	Kontrollutvalgets årsplan 2024	26/23
09.11.2023	Referatsaker November 23	27/23
09.11.2023	Godkjenning av protokoll	28/23

Referatsaker Februar

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

07/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/123 - 3

Forslag til vedtak

Vedlegg

Overhalla - Tilstands- og utviklingsrapport for de kommunale grunnskolene 2023

Kvalitetsvurderingssystem grunnskole Overhalla januar 2023

Uavhengigheten bør vurderes fra sak til sak

Opp til ordfører om begjæring om omgjøring skal på sakslisten

Reglene om inhabilitet gjelder ikke ved valg til kommunalt tillitsvern

En lovbestemt fullmakt som kommunestyret ikke kan frata ordfører

En ansettelse skal bare skje når kommunestyret har avsatt penger til det

Budsjettvedtaket behøver ikke ha opplysninger om hvordan kuttene skal gjennomføres

Mener svar på lovlighetsklage ikke henger på greip

Legitimt å gi politiske signaler om hva man legger vekt på

Trenger ikke danne et flertall for å få vedtatt et budsjett

Rapportering timer forvaltningsrevisjon 2023 - Overhalla

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering

Tilstands- og utviklingsrapport for grunnskolene i Overhalla

2023

Innhold

1. Innledning	3
2. Oppsummering – resultatoppnåelse	3
3. Fakta om skoledriften	5
3.1. Elevtallsutvikling	5
3.2. Timerressurser og lærertetthet	5
3.3. Undervisningspersonale	7
3.4. Bygningsmassen og utearealene	8
4 Læringsmiljø, inkludering og mestring	10
5.1 Elevundersøkelsen 7. trinn (skoleåret 2022/2023)	10
5.2 Elevundersøkelsen 10. trinn (skoleåret 2022/2023)	11
5.3 Samlet vurdering måloppnåelse innenfor hovedområde LÆRINGSMILJØ skoleåret 2022/2023	13
5.4 Skoleledernes vurdering 2023	13
6 Resultater	16
6.1 Nasjonale prøver 5. trinn i lesing, regning og engelsk	17
6.2 Nasjonale prøver for 8. trinn	19
6.3 Nasjonale prøver. Skoleledernes vurdering av resultater fra 2023	21
6.4 Karakterer og grunnskolepoeng	23
7 Tilpasset opplæring og spesialundervisning	24
8 Minoritetsspråklige elever	25
9 Fagsamarbeid og overganger	26
10 Pågående utviklingsarbeid i skolene	28
10.1 Språkopplæring	28
10.2 Digitale ferdigheter	28
11 Heim-skolesamarbeid og SFO	29
12 Krav til lærerkompetanse og planlegging av videreutdanning	29
13 Kvalitetsvurdering av grunnskoletilbudet	31
13.1 Læringsmiljø og resultater	32
13.2 Fokus på andre områder av skoledriften	32

1. Innledning

Tilstands- og utviklingsrapporten er bygd på de nasjonale retningslinjene for tilstandsrapportering i h t Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa, §13-3e *Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling*.

Den årlige tilstandsrapporten inngår som en del av det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skoleeier og har kvalitetsutvikling som siktemål.

Den nasjonale **elevundersøkelsen, nasjonale prøver og sluttvurdering 10. trinn** er hovedgrunnlaget som kommunens vurderinger skal bygge på. For Overhalla er kommunens **kvalitetsvurderingssystem** brukt i tillegg for å underbygge vurderinger og konklusjoner.

Kommunens **kvalitetsvurderingsutvalg** består av 2 politikere, representant fra KFU (Kommunalt foreldreutvalg) FAU leder OBUS og FAU leder Hunn skole, kommunedirektør og kommunalsjef for oppvekst. Det er avholdt møte i kvalitetsvurderingsutvalget. Skolelederne har presentert resultatmåloppnåelse for 2023. Resultater ble drøftet i møtet mellom skoleledere og utvalget.

Rapporten beskriver status innenfor de ulike delområdene. Skolelederne har gjort sine vurderinger skriftlig i rapporten i tillegg til presentasjonen i utvalget.

2. Oppsummering – resultatoppnåelse

Skolene har for tiden lavt mobbetall både på 7.trinn og på 10.trinn. Dette har vært stabilt nå over henholdsvis 2 og 3 år. Tallene er så pass lave at det vises som stjerner i diagram. Årsaken til det er at man ikke skal kunne identifisere dem dette gjelder. Der er jobbet godt for å få ned mobbetallet fra tidligere over tid. Vi er opptatt av å ta alle saker på alvor og oppretter aktivitetsplaner umiddelbart når vi blir kjent med eller gjøres kjent med at elevene ikke opplever et trygt og godt skolemiljø hos oss i Overhalla. Det gjelder ikke kun mobbing. Overhalla skal ha inkluderende skoler som fremmer helse, trivsel og læring og da skal man oppleve et godt og trygt skolemiljø generelt sett.

Elevundersøkelsen viser god måloppnåelse for 7. trinn skoleåret 2022/2023. Dette er stor bedring fra tidligere år. For 10. trinn er det forbedring på noen områder og noe tilbakegang på andre sammenlignet med de foregående årene.

Resultatene på de **nasjonale prøvene** er bedret både for 5.trinn og 8.trinn. Det er gledelig. Skolene i Overhalla jobber for å etablere et godt system på språkopplæringen, spesielt på 1.- 4. trinn som tidlig innsats og i tillegg for å tilpasse undervisningen til den enkelte jf retten til **individuell vurdering**, Forskrift til Opplæringslovens Kap 3.

Overhalla har **språksatsing** som hovedområde og gjennom **Desentralisert kompetanseheving (DeKom)** får vi støtte og veiledning av NTNU i vårt utviklingsarbeid.

Systemrettet arbeid over tid begynner nå å vise resultater. Man har ikke til nå lyktes godt nok med implementering av språksatsingen, men vi begynner å se en tendens til at praksis er endret og etablert. Det jobbes for å finne riktig verktøy og metoder for et kollektivt utviklingsarbeid. Arbeidet må forankres godt i skolene for å få ønsket effekt. Det vil være avgjørende for elevenes læring at opplæring tilpasses den enkelte og at det gis gode, faglige *framovermeldinger* for å fremme læring.

Det er viktig at kommunen fortsatt prioriterer arbeidet med «**Inkluderende skolemiljø**»(IBS) sett i **sammenheng med føringer i Forebyggende plan og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis**. Man ser at satsingen fra IBS har hatt god virkning og det er derfor viktig å prioritere dette systematiske arbeidet over tid. Arbeidet er tiltak som ikke bare påvirker det psykososiale miljøet, men det er viktig som læringsfremmende tiltak. Man begynner å se resultater av denne satsingen, som vi videreføre som endret praksis.

IBS er et arbeid som setter oppfølging av Opplæringslovens kapittel 9A i system.

Oppl Kap 9A Elevenes skolemiljø omhandler ikke bare mobbing. Det innebærer også å gjøre skolemiljøet helse-, trivsels- og læringsfremmende. Arbeidet vil påvirke læringsmiljøet om man er tålmodig og arbeider etter forskningsbaserte anbefalinger for et positivt læringsmiljø. Dette arbeidet må i tillegg sees i sammenheng med det **forebyggende arbeidet for adferdsvansker og omsorgssvikt** i kommunen (Forebyggende plan), samt føringer i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Mer støtte, veiledning og fokus på planlegging og gjennomføring av det pedagogiske opplegget spesielt for 1. – 4. trinn må fortsatt prioriteres, om vi skal lykkes slik vi ønsker. **Vi har i tillegg en plikt til å tilby intensiv opplæring i lesing, regning og skriving om man ser at elever har behov for det i 1. – 4. trinn. Dette er en lovfestet rettighet som er en del av forebyggende arbeid mot spesialundervisning. Denne rettigheten vil bli skjerpet etter ny opplæringslov som trer i kraft 01.08.24.**

Arbeid med grunnleggende norsk for språklige minoriteter er satt i system fra høsten 2023. Fra skoleåret 2023/2024 er det opprettet innføringstilbud. Det er utarbeidet en rutine for dette arbeidet for skolene og det er opprettet et kartleggingssystem for at man skal kunne gi en bedre tilpasset opplæring for minoritetsspråklige elever. En stor andel av minoritetsspråklige elever har tidligere spes.ped tiltak. Det er nødvendig å ha fokus på opplæringen til disse elevene og spesielt nå etter at Overhalla har fått flere flyktninger i skolene.

August 2020 ble det utarbeidet nye rutiner for spes.ped.arbeidet og i tillegg rutiner for forebyggende arbeid. Det vil si at man prøver ut mer med ulike tiltak før man melder saker videre til PPT. Tiltakene som prøves ut skal evalueres og endres om man ikke ser den virkningen man ønsker tiltakene skal gi.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (2020 – 2025) vil være førende videre for vårt utviklingsarbeid med en mer inkluderende praksis og ytterligere satsing på tidlig innsats og tilpasset opplæring.

Eksamen ble avlyst skoleårene 2019 – 2020, 2020 - 2021 og 2021 – 2022 pga koronapandemien.

Vi skal være opptatt av utviklingen av grunnskolepoengene. Det er viktig å forberede våre elever godt til eksamen, men et godt vurderingsarbeid gjennom hele grunnskolen er av størst betydning for sluttresultatet, også for eksamen.

3. Fakta om skoledriften

3.1. Elevtallsutvikling

Elevstatistikken fram i tid er så pass lite forutsigbar at det vil være utfordrende å bruke tallene som godt nok grunnlag i planlegging av ulike tiltak.

I perioden 2022/2023 – 2025/2026 vil det være en økning i elevtallet Overhalla, for så å gå ned igjen på dagens nivå på slutten av perioden statistisk sett, ut fra de tallene vi har akkurat nå. Kommunen vil få en økning i elevtallet ved Hunn skole og noe reduksjon 1. – 7. trinn på OBUS etterhvert i årene som kommer. Hvor mange som vil velge Overhalla Montessoriskole, vil kunne variere fra år til år.

3.2. Timerressurser og lærertetthet

Kommunalt mål.

De kommunale skolene i Overhalla skal følge den nasjonale forskriften for lærertetthet gjeldende fra skoleåret 2018/2019:

- 1 lærer per 15 elever delt på sum antall elever 1. – 4. trinn.
- 1 lærer per 20 elever delt på sum antall elever 5. - 7. trinn.
- 1 lærer per 20 elever delt på sum antall elever 8. – 10. trinn

Kommunen har i tillegg en plikt til å fatte enkeltvedtak for tildeling av spesialpedagogiske ressurser til enkeltelever og nødvendige ressurser til norsk for språklige minoriteter og tospråklig fagopplæring (morsmålsassistent). I tillegg har kommunen en plikt til å gjennomføre intensivopplæring i lesing, regning og engelsk om det er elever på 1.-4. trinn som står i fare for å ikke ha utbytte av ordinær opplæring.

Vurdering av lærertetthet og timeressurser i Overhalla 2022/2023.

For skoleåret 2022/2023 er tildelingen av lærerressurser foretatt etter forskrift fra 18/19. I tillegg har kommunalsjef for oppvekst sammen med rektorene foretatt en faglig vurdering mht hvordan lærernormen slår ut for våre skoler, fordi den er basert på et gjennomsnitts elevtall for flere trinn. I Overhalla har vi store variasjoner i elevtall på ulike trinn, noe som gjør at lærernormen ikke kan brukes kun matematisk. Elevene skal ha samme antall undervisningstimer enten det er 18 eller 33 på et trinn. Dette vil kunne gi betydelig utfordringer mtp tilpasset opplæring for alle elever, fordi et lite trinn «stjeler» i grunntildelingen mer enn et større trinn trenger å gjøre.

Konklusjon: Overhalla kommune ivaretar sin plikt mht lærertetthet og timeressurser.

Sammenligning av **lærertetthet til ordinær undervisning** for skoleårene **2021/2022 og 2022/2023**. NB! Denne tar ikke hensyn til variasjoner i klassestørrelser og er gjennomsnittsberegning!

Lærertetthet	2021 - 2022	2022 - 2023
Overhalla kommune (1. - 4. trinn)	15,3	12,4
Trøndelag (1. - 4. trinn)	15,6	13,9
Nasjonalt - Lærertetthet (1.-4. trinn)	13,5	13,7
Overhalla kommune (5. - 7. trinn)	18,5	16,6
Trøndelag (5. - 7. trinn)	16,3	16,3
Nasjonalt - Lærertetthet 5.-7. trinn	16,2	16,2
Overhalla kommune (8. - 10. trinn)	14,7	14,7
Trøndelag (8. - 10. trinn)	17,6	17,8
Nasjonalt - Lærertetthet 8.-10. trinn	17,6	17,7

3.3. Undervisningspersonale

3.3.1 Overhalla kommune (EIER) | Årsverk for undervisningspersonale som går til undervisning | Egne tall

Overhalla kommune (EIER), Grunnskole, Årsverk for undervisningspersonale, Kommunal, Alle kjønn, Alle trinn

3.3.2 Overhalla kommune (EIER) | Andel årstimer gitt av personale med godkjent utdanning | Egne tall

Overhalla kommune (EIER), Grunnskole, Andel årstimer gitt av personale med godkjent utdanning, Kommunal, Alle kjønn, Alle trinn

Kommentar:

Overhalla klarer stort sett å ha kvalifisert undervisningspersonell i undervisningen. Man er på veldig god vei til at alle som underviser har godkjent kompetanse etter nasjonale krav. Framtiden kan bli spennende med tanke på at færre søker lærerutdanning nasjonalt sett, og det kan også påvirke Overhalla med tanke på rekruttering i lærerstillinger på sikt. Det er allikevel viktig å vurdere den kompetanse vi har i dag og se etter muligheter for økt kompetanse innenfor de ressursene vi har per i dag også.

3.4 Bygningsmassen og utearealene

OBUS

Skolen har et svært tilfredsstillende uteområde. Fasilitetene for kroppsøving har begrensninger man ikke kan ha over tid, da gulvet i Gimle ikke tillater god gjennomføring av flere idrettsaktiviteter.

Gulvmatta har dekket over alle hull i gulvet som brukes til å feste f.eks. volleyballstativ og turnbom. All oppmerking ut over håndball er borte. Slik har det vært i over to år, og dette ønsker man en endring på gjennom å lage nødvendige hull og å merke opp til aktivitet.

På grunn av økt antall flyktninger og at man har opprettet innføringstilbud på OBUS, har man utfordringer med tanke på rom og muligheter for å dele ytterligere enn man gjør per i dag.

Det er allikevel på ungdomsskolen at bygningsmassen utfordres mest per i dag, og det er to grunner til utfordringene.

- Elevtallet har steget godt de siste to årene, og vil fortsette å stige en periode
 - o Det er **165** elever på ungdomsskolen i år, mot **149** i 22/23, **135** i 21/22 og **125** i 20/21
- To av spesialrommene er ikke hensiktsmessig oppbygd/er utdatert i henhold til læreplan
 - o Skolekjøkkenet er uhensiktsmessig organisert, og gjør at klasser som skal ha mat og helse må deles opp i mindre grupper enn man kunne hatt ved bedre oppbygning/organisering av rommet. Det betyr at man må bruke flere lærerressurser enn nødvendig på å gjennomføre flere grupper per uke enn ved en bedre oppbygning av rommet. Det er økende behov for reparasjoner da hvitevarer begynner å bli 20 år gammelt
 - o Naturfaghuset (eget bygg utenfor skolebygget) er bygd opp etter gammel lest, og inneholder ikke de fasiliteter som kreves etter ny læreplan i naturfag.

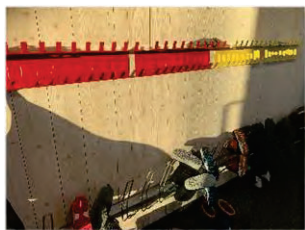
Skolen ønsker derfor at det kan ses på om en utbedring av skolekjøkkenet og at naturfagrom kan vurderes. Samtidig vurdere om noen grep kan tas for å f.eks. tilføye noen ekstra grupperom, slik at bygget kan ta unna den økte elevmassen på en bedre måte for elevenes læring.

Trafikkløsning for levering og henting av elever (via foresatte med bil) er ikke trafikksikker per i dag. Dette foregår på parkeringsplassen ved Gimle. Det finnes ikke en trygg gangvei derfra for elevene når de går ut av bilen, og oppbygninga av plassen er ikke hensiktsmessig for å ta unna tilstrekkelig antall biler, spesielt ved skoledagens slutt.

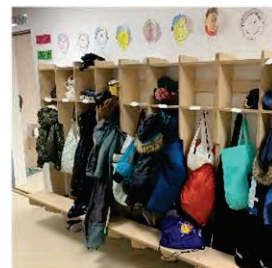
Hunn skole

Fra høsten 2022 sto nye Hunn skole ferdig med store og gode klasserom. Skolen har i tillegg igjen rom til praktisk-estetiske fag, og det setter elevene stor pris på. Disse legger godt til rette for å jobbe etter intensjonene i den nye læreplanen.

Det aller meste av inventar og innredning er nå på plass i skolebygget, og både skolebygget og løsningene fungerer godt.

Det er kommet en del tilbakemeldinger fra foreldre på innredningen i grovgarderoben til 1. og 2. trinn, hvor det uttrykkes misnøye med at det ikke er god nok plass for elevenes klær. Dette er også tatt opp i FAU.

Organiseringen som ligger bak løsningen er at det kun er de aller våteste klærne som skal være igjen i grovgarderoben, mens resten av klærne skal tas med inn i tørrgarderoben hvor hver av elevene har sin egen garderobeplass.

Nytt uteareal sto ferdig til skolestart 2023. Det ble markert med en fin åpning av skolen etter like skolestart. Prosjektet har vært i rute og både elever, foresatte og ansatt har uttrykt at de er veldig fornøyde med det nye uteanlegget.

4 Læringsmiljø, inkludering og mestring

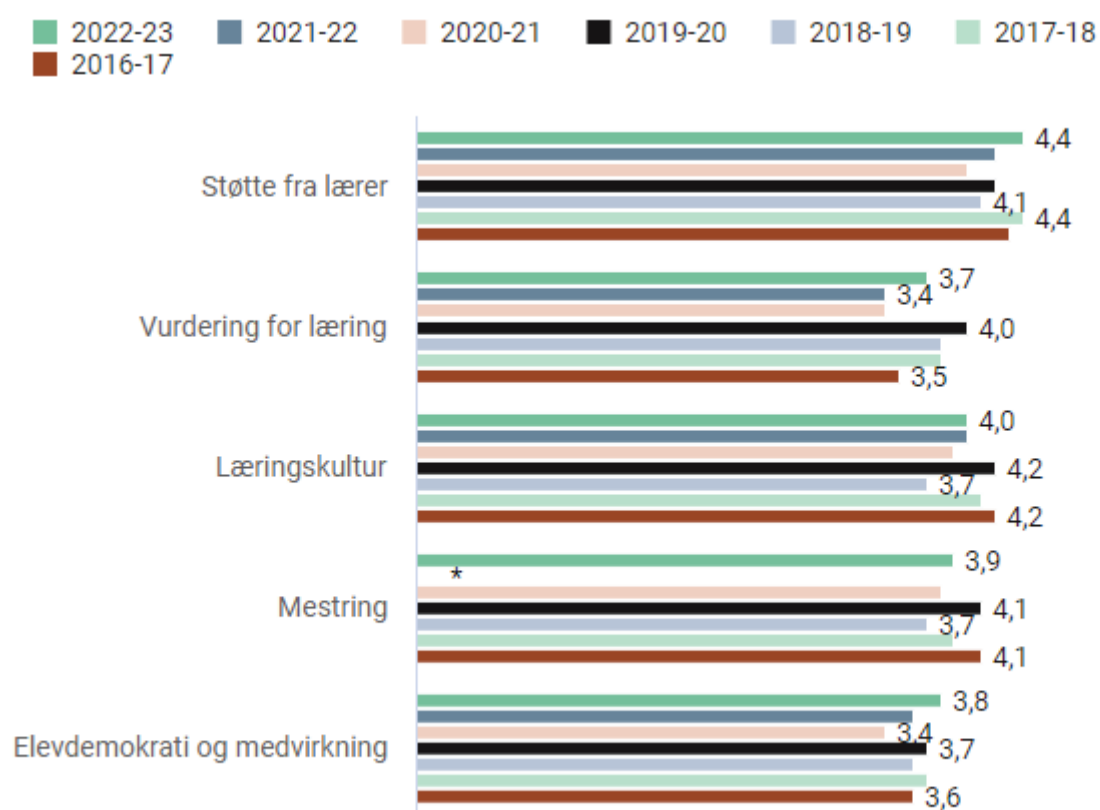
Alle elever skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er pålagt å gjennomføre elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn.

5.1 Elevundersøkelsen 7. trinn (skoleåret 2022/2023)

Første tabell viser utvikling over tid for Overhallas elevers svar samlet på alle indekser

Andre tabell viser hvor stor andel som svarer at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere.

Resultatet vises ikke hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing på skolen. Dette vises ved en *.

Tabell 1

Overhalla kommune (EIER), Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig skole, Alle kjønn, 7. trinn

Andel elever som opplever mobbing på skolen

Tabell 2

Overhalla kommune (EIER), Grunnskole, Mobbing på skolen, Offentlig skole, Alle kjønn, 7. trinn

* Tall som er unntatt offentlighet (lave tall)

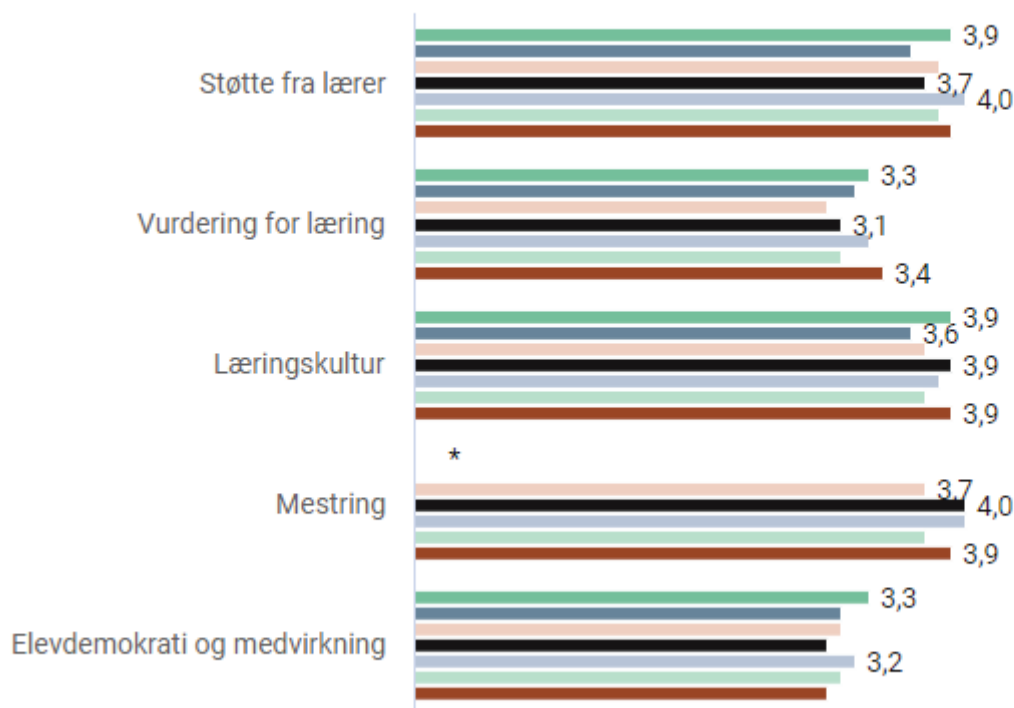
5.2 Elevundersøkelsen 10. trinn (skoleåret 2022/2023)

Første tabell viser utvikling over tid for Overhalla sine elevers svar samlet på alle indekser

Andre tabell viser hvor stor andel som svarer at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere.

Resultatet vises ikke hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing på skolen. Dette vises ved en *.

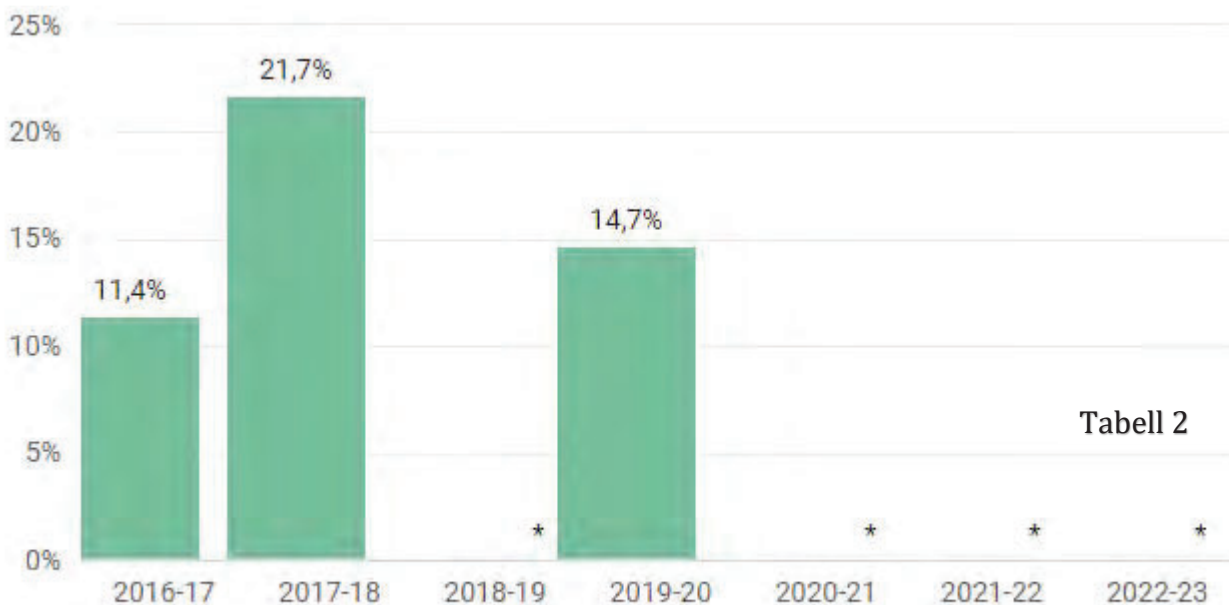
2022-23 2021-22 2020-21 2019-20 2018-19 2017-18
2016-17

Tabell 1

Overhalla kommune (EIER), Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig skole, Alle kjønn, 10. trinn

Andel elever som opplever mobbing på skolen

Tabell 2

Overhalla kommune (EIER), Grunnskole, Mobbing på skolen, Offentlig skole, Alle kjønn, 10. trinn

* Tall som er unntatt offentlighet (lave tall)

5.3 Samlet vurdering måloppnåelse innenfor hovedområde LÆRINGSMILJØ skoleåret 2022/2023

Måloppnåelse kommunen sett under ett sammenlignet med forrige år.

- For 7. trinn er det forholdsvis stabilt på trivsel de fire siste år
- For 7.trinn er mobbetallet gått betraktelig ned de to siste skoleårene
- For 10. trinn er det forholdsvis stabilt på trivsel de fire siste år
- For 10.trinn er mobbetallet gått betraktelig ned de tre siste årene sammenlignet med tidligere år

Systematisk arbeid med «Inkluderende barnehage og skolemiljø» ble satt i gang skoleåret 2018/2019 og arbeidet med læringsmiljø saker er systematisert og forbedret på begge skoler. Dette er nå godt implementert i skolene. Vi har tro på at det fortsatt vil vise oss gode resultater over tid.

5.4 Skoleledernes vurdering 2023

Tiltaksprioriteringer og kvalitetsvurderingsutvalgets kommentar .

Basert på skoleledernes vurderinger høsten 2023.

Hunn skole

Elevene

Resultatene fra årets elevundersøkelse publiseres i januar 2024. Resultatene fra 2022/23 viser dog at skolens syvendetrinn er generelt mer fornøyd enn gjennomsnittet i Norge, innen alle kategorier. Spesielt positivt er det at elevene svarer høyest på *trivsel* og *støtte fra lærer*. I elevundersøkelsen svarer ingen at de mobbes på skolen. Det er dog en utfordring med elevundersøkelsen at noe data *stjernemerkes* pga personvern, da det ikke skal være mulig å identifisere enkeltelever.

Skolen har fokus på en inkluderende fellesskapede didaktikk. På leting etter gode tiltak i skolemiljø saker, vil en forståelse av mobbing som reaksjoner på manglende tilhørighet eller opplevd trussel mot egen posisjon i fellesskapet kreve andre tiltak enn å stoppe enkeltelevers aggressive oppførsel. Nyere forskning viser at i et klassefellesskap der elevene er trygge på at de har sin rettmessige plass, vil det ikke være stort behov for å danne grupper for å være sikker på at man har en tilhørighet og en trygg posisjon. På denne måten vil det mest sentrale forebyggende tiltaket mot mobbing være å styrke ordinærundervisningen.

Skolestarterne har egne faddere i over 2 år, som starter med flere fadderbesøk i barnehagen og følges opp de to første skoleårene. Dette er en ordning både de små og de store elevene uttrykker at

de setter pris på. Vi har gjennomført «foreldreskole» for 1. trinn, noe som er en viktig arena for forventningsavklaring, samt å igangsette et godt skole-hjem samarbeid tidlig.

Ansatte

Vi har mange dyktige ansatte på skolen, og var ikke utfordrende å rekruttere kompetente ansatte, både i faste stillinger og vikariater. Skolen er i dag godt bemannet, og med en bred og god fagkompetanse. Vi ser samtidig at det i lys av kompetanseløftet vil være behov for en videre satsning innen det spesialpedagogiske feltet, da med mål om å skape en inkluderende praksis. Dette også i trå med en fellesskapende didaktikk, hvor god ordinærundervisning og tilpasset opplæring gir mindre spesialpedagogisk oppfølging.

SFO har ny leder, noe som har gitt skolefritidsordningen ny-giv. SFO har en variert ansattegruppe, bestående av unge fremadstormende elevassistenter, samt mer erfarne fagarbeidere. Skolen har også tilsatt flere elevassistenter med ulike språk og bakgrunner, noe som gjenspeiler mangfoldet i elevgruppen.

Interessen for å ta utdanning er stor på Hunn, og dette skoleåret har vi en lærer med på den statlige utdanning i *Norsk for minoritetsspråklige*. Vi har også to ansatte som skal ta fatt på siste del i sin masterutdanning innen spesialpedagogikk. Dette er utenfor den statlige videreutdanningen. Skolens assisterende rektor gjennomførte rektorutdanningen ved NTNU nå i høst og skolens rektor er midtveis i sin MBA ved Nord universitet.

Foresatte

Skolen har gjennomført foreldremøter på alle trinn. Skolens rektor har deltatt på de fleste av møtene. Skolen har hatt flere fellesarrangement som har samlet både foresatte og øvrig familie. Det har dessverre vært noe uklart hvem som har vært FAU leder, noe som har gjort at dette møtepunktet har blitt utsatt. Skolen har allikevel evnet å være i god dialog med foreldrerepresentantene.

Eksterne

Samarbeidet med PPT, BUP og Barnevernet har utviklet seg til å bli både godt og nært. Skolen har flere utfordrende elevsaker, og har derfor jevnlig treffpunkt med eksterne samarbeidsinstanser, gjerne samtidig, hvor det er rom for både drøftinger og faglig veiledning. Det lykkes ofte å jobbe omforent om videre tiltak. Vi har også veiledning av SSE og kommer til å få hjelp av Statped framover.

Kommentar for Hunn skole:

Kvalitetsvurderingsutvalget har tatt rapporten til orientering.

OBUS

Elevene

Undersøkelsene skolen har gjort viser at de fleste elevene trives og resultatene på elevundersøkelsen er stabile. På tiende trinn har vi jevnt over hatt en svært positiv utvikling de senere årene, og dette bekreftes også av resultatet for 2022. Dette opplever vi handler om godt arbeid med relasjoner, både mellom elevene, og mellom voksne og elever. Elevene har en rettighet til å medvirke i sin egen skolehverdag, og aktiv medvirkning i arbeidet rundt elevundersøkelsen er en naturlig del av dette.

Vi gjennomfører elevundersøkelsen på alle trinn fra 5. – 10. trinn, og i de klassene hvor det er oppgitt at det er mobbing har skolen fulgt opp med samtaler, nærmere undersøkelser og tiltak der det har vært behov for det. For å ha god oversikt over hvilke elever som anses som «særskilt sårbare elever», gjennomfører skolen en kartlegging 2 ganger hvert skoleår. Dette fordi vi har et utvidet ansvar for læringsmiljøet til særskilt sårbare elever.

OBUS er en MOT-skole, og på ungdomsskolen gjennomføres programmet for elevene fordelt på de tre årene. MOT gir et viktig bidrag til elevenes utvikling som mennesker, og dette jobber skolen med å fange opp også i andre fag. MOT-undersøkelsen fra 2022 viser at elevene opplever programmet meningsfullt og nyttig, og OBUS ligger over landsgjennomsnittet på alle aspekter av undersøkelsen. Skolen har også programmet «Skolen som samfunnsbygger», som betyr at hele ansattegruppa får opplæring i MOTs tankegang og verktøy. Også lærerundersøkelsen i 2022 viser at MOTs verdier, holdninger og verktøy oppleves mer meningsfulle for flere å bruke i hverdagen enn før, og det brukes mer i hverdagen av flere.

Ansatte

Ansatte på OBUS jobber hele veien for å møte elevene på en varm og tydelig måte. At skolens kompetanse nå er utvidet med to miljøveiledere (deles med Hunn skole) er svært positivt, da arbeidet med trygge skolehverdager er mer sammensatt enn før, og da trenger vi sammensatt kompetanse. Det er faste punkter gjennom året med fokus på læringsmiljø og skolens oppfølging av det. Det gjennomføres

- relasjonskartlegging mellom voksne og elever
- kartlegging av særskilt sårbare barn

- ansatte har fått økt kompetanse om å avdekke vold og overgrep fra ansatt i prosjektstilling om psykisk helse i skolen og besøk fra NOK (senter mot seksuelle overgrep)
- øving på vanskelige samtaler med barn og unge

Rutiner for oppfølging av elever er under kontinuerlig utvikling ut fra de erfaringer man gjør seg. Rutinene for håndtering av læringsmiljø saker er godt innarbeidet. Når man får meldt inn saker er det ofte kontaktlærerne som gjennomfører flest samtaler, men arbeidet ledes av rektor da ansvaret ligger der.

Foresatte

Skolen opplever et godt samarbeid med foresatte både generelt og i enkeltsaker.

Årshjulet for formelt foreldresamarbeid gjennom FAU (foreldrenes arbeidsutvalg), SU (samarbeidsutvalg) og SMU (skolemiljøutvalg) består av tre årlige møter, og flere ved behov.

Møtene planlegges av rektor og FAU-leder. Foreldreundersøkelsen gjennomføres årlig i regi av FAU og skolen. Vi har per nå et ekstra felles fokus på temaet Livsmestring.

Det er god kommunikasjon mellom kontaktlærer og foreldrekontaktene i planlegging av foreldremøtene.

Eksterne

Helsesykepleier er på OBUS i 50 % av sin arbeidstid, i tillegg er psykiatrisk sykepleier også til stede i løpet uka. Skolen har også et godt samarbeid med PPT og barnevern i saker der det er aktuelt. PPT bistår også med mer generell veiledning.

Skolen opplever at samarbeidet med BUP er forbedret.

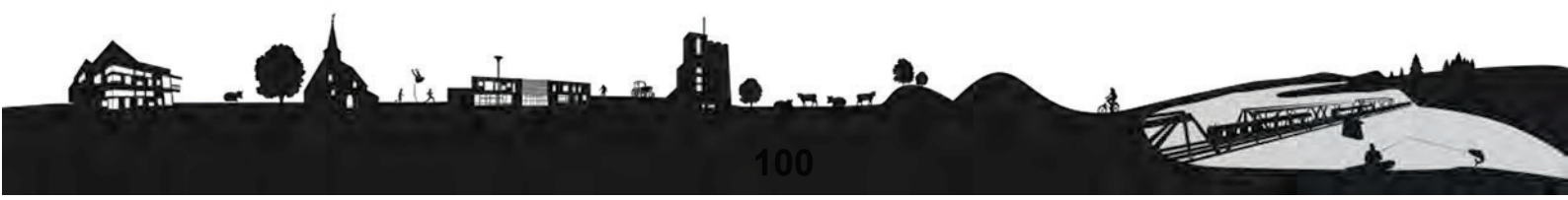
Kommentar for OBUS:

Kvalitetsvurderingsutvalget har tatt rapporten til orientering.

6 Resultater

Overordnet kommunalt mål.

Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet.

6.1 Nasjonale prøver 5. trinn i lesing, regning og engelsk

Nasjonale prøver i lesing og regning kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for de grunnleggende ferdighetene slik de er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK20.

Lokale mål og måloppnåelse.

Mål for lesing: Mindre enn 25 % av elevene på mestringsnivå 1 (laveste nivå) og 20% eller flere på nivå 3.

Målet er oppnådd for nivå 1 (20%) og nivå 3 (22%). Dette er stor forbedring fra tidligere år!

Mål for regning: Maksimalt 25% av elevene være på mestringsnivå 1 og minimum 22% av elevene på mestringsnivå 3.

Målet er verken oppnådd for nivå 1 (29%) eller for nivå 3 (13%). Det er allikevel stor forbedring på nivå 1 og man er nærmere målet enn noen gang. Vi ønsker å klare å heve flere elever opp på nivå 3 enn det vi har klart samlet for skolene i år.

Mål for engelsk: Mindre enn 20% av elevene på mestringsnivå 1 og 20% eller flere på nivå 3.

Målet er verken oppnådd for nivå 1 (28%) eller nivå 3 (17%). Det er stor forbedring på nivå 1 sammenlignet med tidligere år, men samtidig noe dårligere resultat på nivå 3 samlet for skolene..

Generelt kan man summere opp at man ser forbedring med betraktelig færre elever på mestringsnivå 1 på alle ferdigheter. Man hadde i tillegg ønsket en høyere andel på mestringsnivå 3, men en betraktelig bedring fra tidligere år.

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Tabellene nedenfor viser prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer i Overhalla og samlet resultat for resten av landet.

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 5. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

2023-24, Overhalla kommune (EIER), 5. årstrinn, Alle prøvetyper, Offentlig skole, Alle kjønn

Overhalla

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 5. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

2023-24, Hele landet, 5. årstrinn, Alle prøvetyper, Offentlig skole, Alle kjønn

Landet

6.2 Nasjonale prøver for 8. trinn

Elevenes resultater på nasjonale prøver på ungdomstrinnet presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser samlet resultat og prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål og måloppnåelse.

Lesing: På 8. trinn skal maksimalt 5% av elevene være på mestringsnivå 1 og minimum 40% av elevene skal være på mestringsnivå 4 eller 5.

Målet for nivå 1 er oppnådd (5%). Målet er ikke oppnådd for nivå 4/5 (26,5%).

Regning: På 8. trinn skal maksimalt 5% av elevene være på mestringsnivå 1 og minimum 40% av elevene skal være på mestringsnivå 4 eller 5.

Målet for nivå 1 er ikke oppnådd (12%). Målet er nesten oppnådd for nivå 4/5 (37%).

Engelsk: I Overhalla skal ikke mer enn 8% av elevene på 8. trinn være på mestringsnivå 1 i engelsk og 30% eller flere på nivå 4 eller 5.

Målet er nådd for nivå 1 (7%). Målet er nådd for nivå 4/5 (30%).

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 8. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

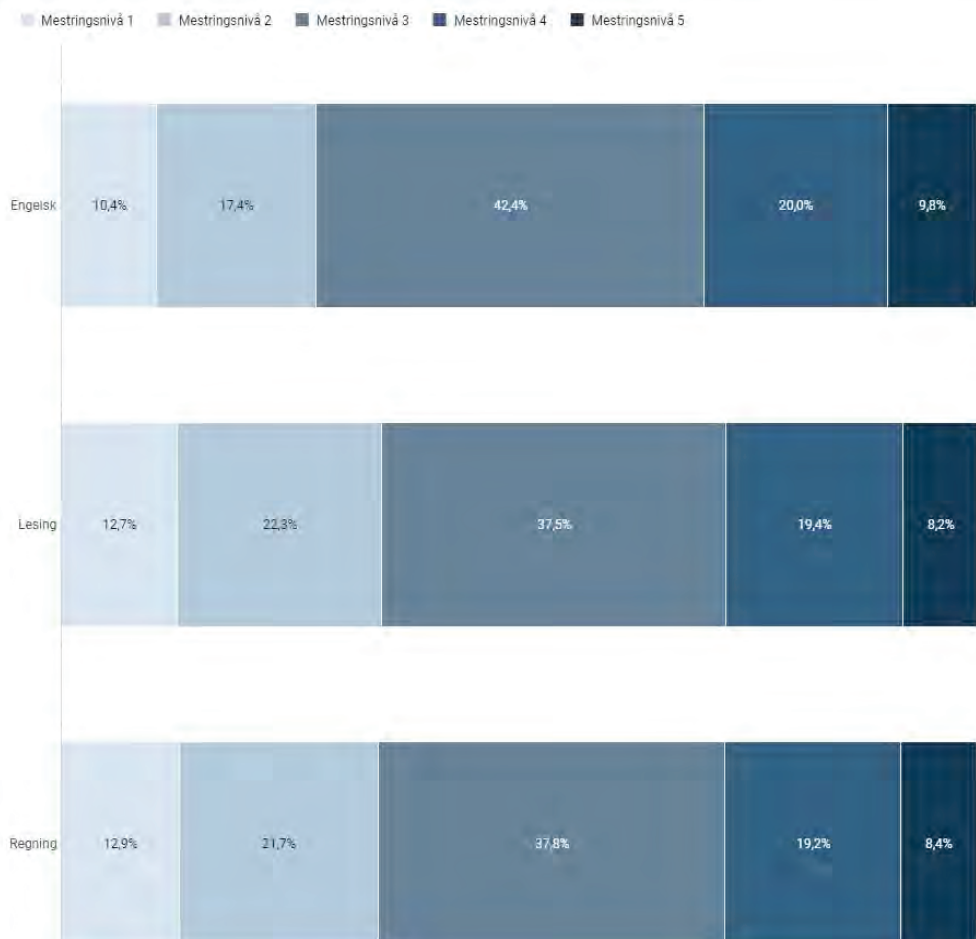

Overhalla

2023-24, Overhalla kommun/EIEB, 8. årstrinn, Alle prøvetyper, Offentlig skole, Alle kjønn

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 8. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Landet

2023-24, Hele landet, 8. årstrinn, Alle prøvetyper, Offentlig skole, Alle kjønn

6.3 Nasjonale prøver. Skoleledernes vurdering av resultater fra 2023

Tiltaksprioriteringer og kvalitetsvurderingsutvalgets kommentar.

Basert på skoleledernes vurderinger høsten 2023.

Hunn skole

Resultatene fra de Nasjonale prøvene er generelt noe lav, men svakest er regning med et gjennomsnitt på 46 skalapoeng. Den største bekymringen rundt dette er andelen elever som har laveste mestringsnivå, da det er om lag 40% av elevene som ikke har tilstrekkelige grunnleggende regneferdigheter. Vi ser samtidig at noe mer enn landsgjennomsnittet er på mestringsnivå 2. Dette indikerer at vi ikke klarer å løfte de svakeste i stor nok grad, og at vi har få med svært god kompetanse.

Innen (*deler av faget*) Engelsk, er trenden relativ lik. Det er for mange elever på det laveste nivået, og for få på det høyeste.

I lesing er fordelingen lik den nasjonale fordelingen mellom mestringsnivåene, og likt landsgjennomsnittet med 49 skalapoeng. Den nasjonale fordelingen på alle prøver er 25% på mestringsnivå 1 og 3, samt 50% på mestringsnivå 2, men på Hunn er det 26,9% på 1 og 3 og 46,2% på mestringsnivå 2.

Skolen har utarbeidet en årsplan for arbeidet med nasjonale prøver. I dette ligger det en sikring i gjennomføring for å oppnå best validitet, samt at prøvene skal oppleves som lærende for elevene og nyttig for lærerne.

Kommentar for Hunn skole:

Kvalitetsvurderingsutvalget har tatt rapporten til orientering.

OBUS

Tradisjonelt har skolen prestert svakere på 5. trinn enn på 8. trinn, og deretter får en videre heving til 9. trinn, sammenlignet med landsgjennomsnittet. Samtidig ser vi at utviklinga har vært positiv på 5. trinn de siste årene, og i år er vi på eller over landsgjennomsnittet på alle tre prøvene. Vi har jobbet systematisk med begynneropplæring på 1. – 4. trinn gjennom kommunens språkplan, og det kan være en medvirkende faktor til den positive utviklinga. Det ser ut til at skolen er bedre på å løfte elever opp fra de laveste nivåene til middels nivå, enn på å løfte elever fra middels nivå til høyt nivå. Dette samsvarer med fokusområdene vi har hatt de siste årene.

5. trinn:

- Engelsk: måloppnåelse på nivå 3, og så godt som måloppnåelse på nivå 1 (20,8 % mot mål på 20 %) Måloppnåelse
- Regning: positiv utvikling både på nivå 1 og 3, måloppnåelse på nivå 1
- Lesing: positiv utvikling både på nivå 1 og nivå 3. Måloppnåelse på nivå 1
- Jenter og gutter presterer likt i lesing, mens guttene presterer vesentlig bedre enn jentene i regning og engelsk

8. trinn:

- Lesing: positiv utvikling både på nivå 1, og på nivå 4 og 5. Måloppnåelse på nivå 1
- Regning: nedgang på nivå 1 og 2 samlet, og stor positiv framgang på nivå 4 og 5 (så godt som måloppnåelse med 37 % mot mål på 40 %)
- Engelsk: Positiv utvikling både på nivå 1 og 2, og på nivå 4 og 5. Måloppnåelse på begge
- Jentene presterer bedre i lesing, mens guttene gjør det bedre i regning og engelsk

9. trinn:

- Lesing: Positiv utvikling på nivå 1 og noe nedgang på nivå 5. Måloppnåelse på nivå 1
- Regning: Positiv utvikling på nivå 1 og nedgang på nivå 5. Måloppnåelse på nivå 1
- Jentene presterer bedre i lesing, mens guttene gjør det bedre i regning

Lærerne på 5., 8. og 9. trinn følger opp sine resultater både i klassen og enkeltvis med sine elever. I tillegg jobber skolen som profesjonsfelleskap med skolens resultater i lesing for å utvikle opplæringen videre. I arbeidet med resultatene fra 2022 og 2023 benytter vi oss av anbefalinger fra hva nyere forskning anbefaler av arbeidsmetoder for resultater med nasjonale prøver. Dette går ut på å analysere resultatene fra hver enkelt del av prøven. Deretter går faglærerne til det faget gjennom teksten med elevene, modellerer hvordan de tenker rundt spørsmålene, og har en refleksjonssamtale med klassen om hvordan man kan tenke i slike oppgaver. I tillegg jobbes det i profesjonsfelleskapet med hvordan man kan undervise elevene slik at de evner å bruke informasjon på tvers av fag slik at de har verktøy og kompetanse til å forstå og anvende tverrfaglige tekster, gjerne om samme tema men med ulikt budskap.

Kommentar for OBUS:

Kvalitetsvurderingsutvalget har tatt rapporten til orientering.

6.4 Karakterer og grunnskolepoeng

- **Standpunktkarakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen utgjør sluttvurderingen.**

Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket og gi en totalvurdering på elevens måloppnåelse.

Graderingen beskriver at karakteren:

1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget, 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget, 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget, 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget, 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget og 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget.

- **Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet** for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole. Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og multiplisert med 10.
- **Eksamen ble avlyst skoleårene 2020/2021 og 2021/2022 pga koronapandemi. Eksamen er gjennomført for skoleåret 2022/2023**

Lokale mål

- Elevene skal på et så objektivt grunnlag som mulig få standpunktkarakterer som viser reelle ferdigheter i alle fag. Gjennomsnittet av standpunkt- og eksamenskarakterene skal gi elever fra Overhalla et like godt grunnlag for inntak til videregående skole som elever fra andre kommuner
- Elevene skal oppnå eksamenskarakterer som er minst like gode som gjennomsnittet nasjonalt.

På grunn av at det ikke ble gjennomført eksamen for skoleåret 2019/20, 2020/21 og 2021/2022, vil ikke grunnskolepoengene være sammenlignbare fra tidligere år.

GRUNNSKOLEPOENG

	2020-21	2021-22	2022-23
Hele landet	43,2	43,2	42,3
Trøndelag	42,7	42,8	42,1
Overhalla	42,8	41,4	42,7

7 Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Lokale mål

Tilpasset opplæring skal ha en brei tilnærming i grunnskolene i Overhalla.

Skolenes undervisning skal tilrettelegges på en slik måte at elevene får best mulig utbytte av opplæringen samt at de opplever en inkluderende praksis. Alle elever skal gis muligheter til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger. Læreren legger til rette for en opplæring som ivaretar både for felleskapet og for hver enkelt elev. For enkelte elever er ikke dette tilstrekkelig, og da har de etter Opplæringslovens § 5.1 rett til spesialpedagogiske vedtak og ekstra oppfølging.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

For å lykkes med å se og gi alle barn og unge den hjelpen de har behov for er det viktig at kompetansen er så nær barna som mulig. Kompetanseløftet ble innført høsten 2020 og er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten og sees som et viktig bidrag for at den spesialpedagogiske hjelpen kommer tett på de barna som har behov for det. Ansatte med god kompetanse og nære relasjoner til barna og elevene er avgjørende for at vi får et inkluderende og godt utdanningsløp for alle (Meld. St. 6 (2019–2020)).

Overhalla skal ha felles innsats for alle barnehager og skoler i implementering av intensjonen/bestemmelsene i Kompetanseløftet.

Vurdering av status for Overhalla skoleåret 2022/2023.

Skolene har vært i en fase fra høsten 2020 der man arbeider for en praksisendring i arbeidet med både tilpasset opplæring og spes.ped.undervisning. Det er utarbeidet nye rutiner for arbeidet med spesialundervisningen, samt forebyggende arbeid for spes.ped for å ha et bedre grunnlag før man henviser videre. Fra høsten 2023 er man i en oppstartsfase, sammen med PPT, om å endre praksis i henhold til intensjonen i **Kompetanseløftet**.

Alle elever skal ha en inkluderende skolehverdag uansett utfordring eller bakgrunn. Dette stiller store krav til samordning, planlegging, **tilstrekkelig fagkunnskap** og mulighet for veiledning, for å gi alle elever best mulig faglig og sosial utvikling.

Samlet sett kan man si at det fortsatt er en vei å gå i praksisendring for å tilpasse opplæringen til den enkelte elev tilstrekkelig. Dette handler ikke kun om spes.ped alene. Det handler om retten til individuell vurdering, tilpasset opplæring, god læringsledelse, samt et godt læringsmiljø for et godt læringsfremmende arbeid for hver enkelt elev. Ser man at elever på 1. – 4. trinn står i fare for å ikke nå mål i ferdighetene lesing, skriving eller regning, skal det organiseres intensivopplæring for dem det gjelder jf Opplæringslovens §1-4.

Tallene per 1. oktober (GSI) 2023 viser at 7,14% av elevene (12) på Hunn skole har vedtak om spesialundervisning. Tallene viser at det er størst antall gutter som har spes.ped.tiltak.

OBUS har per i dag vedtak om spes.ped for 10 % av elevene (34). Det er de siste årene jobbet for at størstedelen av spesialundervisninga skal foregå som en del av den ordinære undervisninga, i tråd med kommunens rutiner. Samlet i kommunen har 8,6% av eleven spes.ped tiltak.

Vi opplever at lærerne jobber bedre enn før med tiltak i klasserommet, og det er færre henvendelser til PPT gjennom at man jobber mer systematisk med tiltak i klasserommet før eventuell henvendelse går videre. Møter med elever og heimer som har spes.ped.vedtak viser at de aller fleste er veldig godt fornøyd med oppfølginga de får fra skolen. I dette arbeidet er også elevens stemme veldig viktig å ha med, og dette har en naturlig plass i arbeidet nå.

8 Minoritetspråklige elever

Fra høsten 2023 startet Overhalla opp **innføringstilbud** for flyktninger ved Overhalla barne- og ungdomsskole. Nyankomne elever starter der selv om de tilhører Hunn skoles krets.

Kommuner organiserer hele eller deler av tilbudet for nyankomne elever i egne grupper. Vi har per i dag to velkomstklasser ved OBUS. 1. – 5. trinn og 6. – 10. trinn. Vi ser behovet for å dele opp den yngste gruppen ytterligere på grunn av faglige årsaker, samt at man trenger en annen tilnærming til de aller minste elevene. Det er i utgangspunktet frivillig for en elev å få opplæringen i et innføringstilbud med unntak av ukrainere (egen bestemmelse for dem). Kommunen må vurdere at slik opplæring er til det **beste for eleven** og må fatte et vedtak på det. Vi anbefaler sterkt til nyankomne å ta imot et slikt tilbud.

Organiseringen og innholdet i opplæringen må sikre inkludering og et godt skolemiljø. Målet med et innføringstilbud er at elevene så raskt som mulig skal lære seg tilstrekkelig norsk til å følge den ordinære opplæringen. Når eleven er overført fra innføringstilbud til ordinær klasse, kan eleven fortsatt ha behov for og rett til særskilt språkopplæring. Opplæring i innføringstilbud skal være midlertidig og kan vare i inntil to år.

Av hensyn til integrering er det viktig å få denne elevgruppen så raskt som mulig inn i ordinær skole og ordinær klasse. Hensynet til integrering skal derfor veie tungt hvis eleven allerede har bodd i Norge en stund. Regelverket skal likevel ikke være til hinder for et innføringstilbud som både skoleeier og elev/foresatte ønsker og mener er til det beste for eleven. (www.udir.no)

Det er en vei å gå før rutinene er implemenert i skolene. Noe av forklaringen her kan blant annet være lite kompetanse på dette området. Vi har pr nå en på kompetanseheving og vi har en lærer med denne kompetansen, som ble ferdig forrige skoleår med videreutdanningen. Allikevel ser vi behov for at flere innehar kompetanse om særskilt norsk for språklige minoriteter.

Noe av det økte spes.ped tallet vi ser er med bakgrunn i lav måloppnåelse for språklige minoriteter. Ved å etablere en rutine og følge UDIRs anbefalinger og kartleggingstrategi for denne gruppen vil man kunne anta at man får mindre behov for spesialpedagogisk tilbud for minoritetsspråklige på sikt.

Ved arbeidsinnvandring eksisterer det ikke noe kommunalt støtteapparat knyttet til disse elevene/familiene, slik det er med flyktninger. Skolene gjør en meget god jobb for å gi best mulig tilbud også for disse elevene.

Elever som har rett til særskilt språkopplæring, skal få opplæring etter læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter eller særskilt norskopplæring etter ordinær læreplan i norsk. Når elevene har tilstrekkelig ferdigheter i norsk, skal de følge den ordinære læreplanen i norsk.

Elever som har rett til særskilt språkopplæring har også etter behov, rett til morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring (opplæring i fag på to språk). Morsmålsopplæringen skal følge læreplan i morsmål for språklige minoriteter. Når elevene er i stand til å følge den ordinære opplæringen på norsk, har de ikke lenger rett på opplæring i morsmål.

9 Fagsamarbeid og overganger

Lokale mål

- I Overhalla skal det være et nært samarbeid mellom barnehagene og skolene for å sikre best mulig start og oppfølging av alle barn. Det skal spesielt legges vekt på språkutvikling og utvikling av regneferdighetene.
- Med utgangspunkt i lokale læreplaner skal det være fagsamarbeid innenfor barnetrinnene og mellom barnetrinn og u-trinn for å få til best mulig fagutvikling for elevene gjennom hele skoleløpet i Overhalla.
- Hunn skole og OBUS skal ha samme system for utveksling av informasjon fra barneskole til u-trinn. Dette gjelder både mellom lærerne og elevens egenverdinger som grunnlag for starten på u-trinnet.

Vurdering av status for Overhalla skoleåret 2022/2023.

Overgangsrutiner for alle barnehager og skoler er revidert slik at man har en felles for barnehager og skoler i Overhalla. I forbindelse med vedtatt **Forebyggende plan for omsorgsvikt og adferdsvansker**, skal man kvalitetssikre denne rutinen og se til at det tverrsektorielle perspektivet er godt nok hensyntatt. Planen skal i tillegg videreutvikles i 2024 i samsvar med intensjonen i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Vedtatte rutiner for overganger er fulgt våren våren 2023 og begge skoler har innskoling for elevene som skal begynne i 1. klasse, samtidig som 7. trinn er på leirskole. (denne ble ikke gjennomført i 2023 pga mangel på leirsted)

Man har tidligere sett at arbeidet omkring resultater fra nasjonale prøver kan utvikles. Vi startet tidligere en jobb for å se på resultater fra NP i sammenheng med andre kartlegginger og videre arbeide med tilpasset kollektive tiltak, samt tiltak for den enkelte elev. Vi er fortsatt i en oppstartsfase for å bygge nye rutiner for analysearbeid og samhandling mellom skolene, men ser tendens til endring nå.

Vi har tro på at man ved å arbeide analytisk med resultater, vurderer tiltak, endre praksis blant annet i metodebruk og ved å tilpasse undervisningen til den enkelte, vil kunne se endring i resultater. Vi har fortsatt en vei å gå her og forklarer det med at korona har tatt veldig mye fokus i en lang periode. Det gjorde at dette arbeidet ble satt litt på «pause».

Man er fornøyd med at mobbetallet for skolene i Overhalla har vært stabilt lavt de to siste årene for 7. trinn og de 3 siste årene for 10.trinn.

10 Pågående utviklingsarbeid i skolene

10.1 Språkopplæring

Mål for Overhalla kommune:

- De kommunale grunnskolene i Overhalla skal ha et pedagogisk tilbud som sikrer god språkopplæring for alle elevene fra 1. – 10. trinn.
- Alle trinn skal bruke SOL som oppfølgingssystem for leseutvikling for elevene og gjennomføre tiltak som gir alle elever god leseutvikling.

Man har klart å forankre arbeidet bedre enn tidligere og samtidig klarer man å se sammenhenger og arbeide helhetlig med god tilpasset opplæring for hver elev. Det ønskes en helhetlig tilnærming for leseutvikling.

Vi er fortsatt i samarbeid med Skrivesenteret i Trondheim (NTNU) og får god veiledning fra dem.

Vi er på god vei til å skape en helhetlig endring av praksis som skal føre til en faglig god og langsiktig implementert språkpraksis for skolene i Overhalla.

Språkopplæring/satsingen omfatter nå 1. – 10. trinn og etter hvert skal barnehagen inkluderes i dette arbeidet.

10.2 Digitale ferdigheter

Mål for bruk av digitale verktøy

De digitale verktøyene skal være et viktig og naturlig redskap for:

1. Å oppnå best mulig digitale ferdigheter og kompetanse i løpet av skoleløpet.
2. Å oppnå best mulig læring i alle fag.
3. Å gi elevene best mulig motivasjon for læring.
4. Å få til nettbasert kommunikasjon mellom elev og lærer for å gi elevene raske og effektive framovermeldinger i læringsprosessen.
5. Å få til godt samspill mellom heim og skole som viktig bidrag i elevens læringsarbeid.

Vurdering av måloppnåelse så langt m h t bruk av læringsbrett.

Måloppnåelse må sees i sammenheng med ferdigheter i alle fag. Spesielt med tanke på de 5 grunnleggende ferdighetene der digitale ferdigheter er en av 5 ferdigheter.

Oppfølgingsplan for **digital kompetanse og dømmekraft** som involverer elever og foresatte på ulike trinn i skoleløpet er oppdatert og videreutviklet. Videre arbeid er at den implementeres i undervisningen på alle trinn.

11 Heim-skolesamarbeid og SFO

Lokale mål

I Overhalla skal foreldre være en viktig ressurs sammen med skolen for å gi alle barn/ unge en best mulig grunnopplæring. Foreldreutvalgene på skolene må ha god støtte fra skolens ledelse for å kunne fungere godt.

I Overhalla skal vi ha gode SFO-ordninger i trygge omgivelser.

Vurdering av status i Overhalla skoleåret 2022/2023.

Begge skolene har fått til en god praksis med møter i Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg jevnlig.

FAU velges for hvert skoleår og ledere i FAU er representanter i kommunens

Kvalitetsvurderingsutvalg.

Leirskoletilbudet er basert på foreldredeltakelse. Det ble ikke gjennomført leirskole våren 2022, høsten 2022, vår 2023 eller høst 2023. Vi var på etterskudd etter koronapandemien og i tillegg har vi fått en utfordring med at vi mangler leirskolested. Takk til foreldre som bidrar for at elevene får et fint opphold. Foreldrenes innsats har stor betydning for å kunne gjennomføre leirskoletilbudet på en god måte.

Tiltakene på hver skole

Foreldremøter er gjennomført etter planen på alle trinn, og FAU er et aktivt rådsorgan ved skolene. Det er jobbet med kvaliteten på SFO-tilbudet på begge skolene. Det kom ny rammeplan for SFO høsten 2021. SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi barna omsorg og tilsyn. Dette følger av Opplæringsloven §13-7. Det har blitt økt elevtall på SFO nå etter at det ble gratis kjernetid for 1. og 2. trinn på 12 timer.

12 Krav til lærerkompetanse og planlegging av videreutdanning

Krav til kompetanse på barnetrinnet:

For å undervise i fagene norsk, samisk, norsk tegnspråk, engelsk og matematikk på barnetrinnet må den som skal undervise ha 30 studiepoeng.

Krav til kompetanse på u-trinnet:

For å undervise i fagene norsk, samisk, norsk tegnspråk, engelsk og matematikk på ungdomstrinnet, må læreren ha 60 studiepoeng.

Kravet gjelder ikke for de som før 1. januar 2014 hadde kompetanse etter dagjeldende tilsetningskrav, eller som senere har fullført allmennlærerutdanningen. Disse har dispensasjon fra kravet frem til 1. august 2025.

Tiltak for å oppfylle kravet.

1. Kommunen har 2 måter å oppfylle kravet på:
 - ved nytilsetninger
 - videreutdanning for lærere som er tilsatt i skolene.
2. Med bakgrunn i analyse skal det utarbeides en plan for videreutdanning etter at konkrete samtaler er gjennomført med ansatte. Det vil være aktuelt med kommunalt bidrag for å gjennomført videreutdanning for flere enn de vi får med på nasjonal videreutdanning.

Prioritering av videreutdanningstiltak i årene som kommer

Følgende prioriteringer/plan gjelder:

Hunn skole

- **Engelsk** må prioriteres pga. naturlig avgang som vil komme og for å få økt antallet lærere med engelskutdanning generelt.
- Skolen vil prioritere videreutdanning innen **spesialpedagogikk** i lys av kompetanseløftet og ny opplæringslov.

OBUS

- Kompetanse om opplæring i **norsk for språklige minoriteter** er første prioritet for OBUS framover
- **Engelsk** må også prioriteres for å få økt antallet lærere med engelskutdanning både på barnetrinn og ungdomstrinn
- Ved nytilsetting på barnetrinnet bør de som tilsettes ha minimum 30 studiepoeng innenfor **2 av fagene** engelsk, matematikk, naturfag og norsk.
Ved nytilsetting på u-trinnet bør de som tilsettes ha minimum 60 studiepoeng innenfor **2 av fagene** engelsk, matematikk, naturfag og norsk. Eventuelt ett av fagområdene kombinert med minimum 60 studiepoeng innenfor praktisk estetisk fag for å kunne gi disse fagtilbudene både på barne- og ungdomstrinnet.
- Skolen trenger flere lærere med utdanning i **spesialpedagogikk**.
- Skolen må kunne gi tilbud i **2 fremmedspråk**. Ved tilsetninger og videreutdanning må det tas hensyn til dette.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Overhalla kommune har satset helhetlig og bredt på kompetanseheving innen ASK. For noen barn/elever som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerende

kommunikasjon (ASK), skal disse få nytte egna kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmiddel i opplæringa.

Kommunen har flere barn og elever med dette behovet. Overhalla har fra høsten 2023 deltatt i et felles kompetansehevingsnettverk i Midtre Namdal der PPT leder arbeidet.

Statped (Statlig spesialpedagogisk tjeneste) skal nedskaleres betraktelig og PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste) vil få et økt ansvar i forhold til kompetanse innenfor flere områder. Det vil i tillegg bety at kommunene også må ha økt kompetanse innenfor en del områder under spes.ped arbeidet.

Dette kommer som en del av **Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (2020-2025)**. Praksis skal være endret i 2025.

Grunnleggende norsk for språklige minoriteter

Elever med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt språkopplæring til de har tilstrekkelige kompetanse i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen.

Grunnleggende norsk for språklige minoriteter må prioriteres for skolene. Skolene har pr i dag 1 ansatt på utdanning innen dette feltet og 1 som tar utdanning dette året. Det er stort behov for økt kompetanse samlet for begge skolene.

13 Kvalitetsvurdering av grunnskoletilbudet

Lokale mål

Overhalla skal ha et kvalitetssystem for grunnskolene som oppfyller Lov om opplæring § 13-10, for å sikre at kravene i loven og tilhørende forskrifter blir oppfylt. Det skal legges fram en tilstands- og utviklingsrapport for kommunestyret 1 gang per år.

Ledelsen på hver skole skal hvert skoleår vurdere kvaliteten på opplæringen og foreslå tiltak for å tilstrebe best mulig kvalitet.

Gjennomførte kvalitetsvurderingstiltak.

Høsten 2023 har rektorene uttalt seg skriftlig gjennom denne rapporten, samt at de har hatt en presentasjon for Kvalitetsvurderingsutvalget i januar 2023.

Medlemmene i kvalitetsvurdeingsutvalget har blitt gitt anledning til å komme med tilbakemeldinger på rektorenes uttalelse.

Medlemmer i kvalitetsvurderingsutvalget: Marius Nordal,FAU leder OBUS , Ramona Halvorsen Solli, FAU leder Hunn skole, Siv Åse Strømhylden, kommunestyrerepresentant, Janusz Jan Szpila, kommunestyrerepresentant, Trond Stenvik, kommunedirektør og Grete Mo, kommunalsjef for oppvekst.

13.1 Læringsmiljø og resultater

Skoleledernes vurderinger og utvalgets kommentar er lagt inn under punktene 4.4 og 5.3

13.2 Fokus på andre områder av skoledriften

Praktisering av ordensreglene.

Overhalla barne- og ungdomsskole har prioritert arbeidet med å få til helhetlig praktisering av ordensreglene de siste skoleårene.

Kommunikasjon med elevene i det daglige.

Kommunikasjon med elevene i det daglige skal bære preg av autoritative voksenstil.

Den autoritative voksne bygger en positiv relasjon med barna/elevene og mestrer balansen mellom varme og kontroll. Den voksne ser elevens perspektiv og har medvirkning i fokus. Krav settes ut fra elevens forutsetninger, og den voksne utøver positiv grensesetting. Voksenstilen er preget av varme og respekt for barnet.

Finn balansen mellom varme og kontroll. Gi trygghet og gode rammer. Vær en forutsigbar voksen.

Dette er et prioritert område som det fortsatt jobbes med på skolene gjennom fokus på relasjonsbygging elev-voksen. I tillegg er dette et prioritert område i barnehagene.

Foreldremøtene og foreldreengasjement.

Foreldremøtene skal organiseres gjennom et godt samspill mellom foreldrekontaktene (etter ønsker fra foreldrene) og kontaktlærerne/skolens ledelse. I forbindelse med inkluderende barnehage- og skolemiljø (IBS) er det lagt stor vekt på å øke kvaliteten på dette samarbeidet som grunnlag for gode foreldremøter og godt foreldreengasjement.

Skolene som en del av en kommunal helhet

Skolelederne sine vurderinger høsten 2023

Obus

Skolen opplever at vi står i en utfordrende tid i arbeidet med barn og unges opplæring og danning. Blant elevene kommer dette til uttrykk gjennom blant annet tøffere språkbruk, utagering, egoisme, manglende respekt for medmennesker og eiendom, utfordringer med å håndtere følelser, økt fravær m.m. Som tiltak for å prøve å snu utviklinga har skolen og foresatte et felles fokus på livsmestring, med

mål om å styrke elevene til å stå i normale forventninger, oppleve å mestre, og å bidra til fellesskapet. Miljøveilederne er også en viktig del av dette arbeidet, spesielt i møte med de elevene som har det aller vanskeligst. Arbeidet er i startgropa, men oppleves meningsfullt både for heimene og skolen. Denne tankegangen deles av hele oppvekstsektoren, og vil bli fulgt opp videre i det felles arbeidet vi gjør sammen for barn og unge i Overhalla.

Trivsel og trygghet på skolen og i livet er grunnmuren for å lære og utvikle seg både sosialt og faglig. Som avsnittet over beskriver, er det nødvendig å investere mer og mer tid i å få denne grunnmuren solid nok. Parallelt skal elevene også ha en god faglig utvikling, der de blir stimulert, utfordret og støttet. Vi ser av resultatene på nasjonale prøver at vi har en positiv utvikling faglig, og det har trolig sammenheng med styrking av det systematiske arbeidet vi har gjort. Samtidig ser vi at arbeid med tilpasset opplæring og inkludering av alle elevene i et klasserom er områder vi stadig må utvikle oss på, og det er nødvendig for at alle skal kjenne på tilhørighet og mestring.

Oppstart av innføringstilbud for flyktninger på OBUS har vært spennende og lærerikt høsten 2023, og er et viktig arbeid for opplæring og inkludering i det norske samfunnet. Vi er godt i gang, samtidig som vi har en vei å gå før vi har inkludert tilbudet som en del av vår daglige skoledrift.

Å sikre riktig kompetanse til skolen har blitt mer og mer utfordrende de siste par årene, og vil være en nøkkelfaktor framover. Det er mer utfordrende enn før å beholde kvalifiserte lærere i skolen, og også å få tak i utdannede lærere.

Hunn skole

Skolen har et nært og godt samarbeid med Skage barnehage om skolestart, med flere møtepunkter. Rutinene for overgangen har vi nå praktisert noen år, og ser at disse er både virkningsfulle og sikrer god tilrettelegging for de skolestarterne som trenger det mest. Jo mer tilretteleggingsbehov en elev har, jo flere møtepunkter blir det. I noen tilfeller har vi hatt faste ukentlige møter mellom elev og framtidig lærer/vernepleier siste halvåret før skolestart.

Samarbeidet rundt overgangen til ungdomsskolen er også godt. Og for elever som trenger ekstra tilrettelegging, har vi i samarbeid fått til alt fra delt ansettelse av vernepleier siste skoleåret på m-trinn til at framtidig kontaktlærer har kommet til Hunn skole for å bli godt kjent med eleven og at eleven har fått flere besøksøkter på OBUS.

Vi opplever å ha fått et bedre og nærmere samarbeid med de andre enhetslederne for oppvekst. Det samarbeides og søkes råd raskere og mer direkte om problemstillinger, og det oppleves at alle ønsker å jobbe for å få en mer enhetlig og lik lederpraksis.

Samarbeid med skolehelsetjenesten er godt ivaretatt gjennom faste treffpunkt. Helsepsykepleier har fått økt tilstedeværelse på skolen og blir mye brukt. Også BIT stiller opp i samarbeidsmøter når vi har behov for dem, og det er en stor styrke for oss når vi skal lage opplegget for nye elever.

Utvalget sin kommentar:

Kvalitetsvurderingsutvalget har tatt rapporten til orientering.

Overhalla kommune
- positiv, frisk og framsynt

**System for
kvalitetsvurdering
av virksomhet etter
Opplæringsloven
i
Overhalla kommune**

Siste administrative oppdatering: 10.01.23

Innholdsfortegnelse

1.0	Innhold.....	3
2.0	Oversikt over aktuelle styringsdokument og ansvarsfordeling.....	4
3.0	Kvalitetsvurderingsverktøy.....	5
3.1	Verktøy for å vurdere om opplæringsloven blir fulgt.....	5
1.	Sjekkliste	5
2.	Rutiner for konkrete oppgaver, se sjekkliste og egne dokument.....	5
3.2	Verktøy for å vurdere kvaliteten på opplæringen.....	5
3.	Skolebasert vurdering.....	5
4.	Verktøy for å vurdere læringsmiljøet.....	5
5.	Verktøy for å vurdere læringsutbyttet.....	6
3.3	Kommunalt vurderingsutvalg.....	6
3.4	Utviklingssamtaler med ledere.....	6
6.	Årlig rapportering til kommunestyret.....	7
4.0	Plan for gjennomføring av system for kvalitetsvurdering etter Opplæringslovens §13-3e	7
4	Oversikt over hovedoppgaver	7
5	Om plassering av oppgaver i årsplanen:	7
6	Årsplan for gjennomføring	8
5.0	Sjekkliste for kommunens håndtering av opplæringslovens bestemmelser	9

1.0 Innhold

Systemet for kvalitetsvurdering er satt sammen av følgende komponenter:

1. Oversikt over aktuelle styringsdokumenter, ansvarsfordeling og styringssystem.
2. Verktøy for å vurdere om Opplæringsloven blir fulgt
 - Sjekkliste for kontroll mot loven
 - Rutiner for konkrete arbeidsoppgaver
3. Verktøy for å vurdere/ dokumentere kvaliteten på opplæringen
 - Skolebasert vurdering
 - Vurdering av læringsmiljø
 - Vurdering av læringsutbytte
 - Kommunalt vurderingsutvalg
 - Presentasjon og vurdering av måloppnåelse gjennomført av ledere til vurderingsutvalget
 - Utviklingssamtaler med ledelse
 - Årlig rapport til kommunestyret
4. Plan for gjennomføring av kvalitetsvurdering
 - Oversikt over oppgaver
 - Årsplan for kvalitetsvurdering
5. Sjekkliste for kommunens gjennomføring av Opplæringslovens bestemmelser.

Lovgrunnlaget:**§ 13-3e. Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling**

Kommunen og fylkeskommunen skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-4. Som ein del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av kommunestyret og fylkestinget.

2.0 Oversikt over aktuelle styringsdokument og ansvarsfordeling

Styringsdokument:	Ansvar for etablering av dokumentet:	Ansvar for oppfølging
Opplæringsloven med forskrifter	Kunnskapsdepartementet	Kommunalsjef for oppvekst/rektor
Nasjonale læreplaner	Kunnskapsdepartementet	Kommunalsjef for oppvekst/rektor
Nasjonale satsingsområder	Utdanningsdirektoratet	Kommunalsjef for oppvekst/rektor
Kommuneplan	Kommunedirektør/ kommunestyre	Kommunalsjef for oppvekst
Økonomiplan/budsjett	Kommunedirektør/ kommunestyre	Kommunalsjef for oppvekst
Årlig rapportering – egen rapport til kommunestyret	Kommunedirektør/ kommunestyre	Kommunalsjef for oppvekst/rektor
Virksomhetsplan for den enkelte skole	Rektor	Rektor
Plan for kompetanseutvikling for tilsatte Felles plan for MNR(DEKOM) og i tillegg for Overhalla	Kommunalsjef for oppvekst	Kommunalsjef for oppvekst/rektor
Virksomhetsplan for sentral-administrasjonen – herunder felles grunnskole	Kommunedirektør	Kommunalsjef for oppvekst
Plan for miljø og helse i barnehage, grunnskole og SFO.	Kommunalsjef for oppvekst/ kommunelegen i MNR	Rektor

3.0 Kvalitetsvurderingsverktøy

”Balansert målstyring” skal brukes som styringsverktøy for å gi oversikt over utviklingen innenfor de mest aktuelle områdene for vurdering.

Kommunedirektøren er ansvarlig for at dette følges opp av enhetslederne.

3.1 VERKTØY FOR Å VURDERE OM OPPLÆRINGSLOVEN BLIR FULGT

1. Sjekkliste

Kommunalsjef for oppvekst sørger for at sjekklista blir gjennomgått hvert år og at nødvendig oppfølging blir gjennomført. Se pkt. 5.

2. Rutiner for konkrete oppgaver, se sjekkliste og egne dokument

Kommunalsjef for oppvekst sørger for at rutiner for konkrete oppgaver blir etablert, oppdatert og gjort tilgjengelige for de som skal utføre disse.

3.2 VERKTØY FOR Å VURDERE KVALITETEN PÅ OPPLÆRINGEN.

3. Skolebasert vurdering

- Skolebasert vurdering gjennomføres årlig.
Det bestemmes felles vurderingsområde for alle skolene og skolene kan i tillegg velge egne temaer for sin skole.
- Kommunalsjef for oppvekst sørger for at resultat fra alle skolene blir samlet, fulgt opp og presentert på en måte som legger til rette for drøftinger på ulike nivå.
- Resultatene fra den skolebaserte vurderinga bør tas opp til drøfting internt på skolene, i møte med elever og foresatte, i møter mellom skoler, i møter mellom skoler og skoleeier og i formannskap og kommunestyre.

Hva er skolebasert vurdering?

I henhold til Opplæringslovens § 13-3e, skal skolen jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i læreplanverket for Kunnskapsløftet. Elevene skal involveres i dette arbeidet.

4. Verktøy for å vurdere læringsmiljøet

- Alle skoler gjennomfører ”Elevundersøkelsen”
- Kommunalsjef for oppvekst sørger for at resultat fra alle skolene blir samlet, fulgt opp og presentert på en måte som legger til rette for drøftinger på ulike nivå.

- Resultat fra "Elevundersøkelsen" drøftes internt på skolene, i møter med elever og foresatte, i møter mellom skoler, i møter mellom skoler og skoleeier og i formannskap og kommunestyre.

5. Verktøy for å vurdere læringsutbyttet

- Alle skoler med aktuelle trinn gjennomfører følgende målinger av læringsutbytte:
 - ✓ Nasjonale prøver
 - ✓ Kartleggingsprøver (barneskoler)
 - ✓ Karakter- og læringsstøttende prøver (ungdomsskole)
 - ✓ Andre målinger av læringsutbytte etter behov.
- Karakterer for eksamen og standpunkt 10. trinn blir samlet og fulgt opp
- Kommunalsjef for oppvekst sørger for at resultat fra alle skolene blir samlet, fulgt opp og presentert på en måte som legger til rette for drøftinger på ulike nivå.
- Resultatene skal bli drøftet internt på skolene, i møter med elever og foresatte, i møter mellom skoler, i møter mellom skoler og skoleeier og i formannskap og kommunestyre.

3.3 KOMMUNALT VURDERINGSUTVALG

Kommunen har et vurderingsutvalg som vurderer tilgjengelig dokumentasjon gjennom en tilstandsrapport, samt at ledere presenterer og vurderer måloppnåelse for vurderingsutvalget en gang hvert skoleår.

Utvalget består av: FAU leder fra hver skole, 2 politikere valgt av kommunestyret, kommunedirektøren og kommunalsjef for oppvekst.

Følgende områder vil bli vurdert med utgangspunkt i læreplanene, Opplæringsloven og forskrift til Opplæringsloven:

- ✓ **Fysisk og psykososialt miljø.**
- ✓ **Organiseringen av undervisningen og metodevalg.**
herunder: Inkluderende og tilpasset opplæring og retten til spesialundervisning.
- ✓ **Læringsresultat.**
- ✓ **Læreren og andre ansatte sitt møte med eleven.**
- ✓ **Elevansvar, elevmedvirkning og trivselstiltak for elever og ansatte.**
- ✓ **Samarbeid heim-skole.**

Skolene vil presentere sine resultat i utvalget som drøftes underveis i møtet. Det vil bli laget en rapport etterpå som legges fram for politikerne. Medlemmene i utvalget vil få innføring knyttet til de områder som blir vurdert.

3.4 Utviklingssamtaler med ledere

Kommunalsjef for oppvekst gjennomfører utviklingssamtale med rektor en gang hvert år.

Disse samtalene vil ta utgangspunkt i læreplanene, Opplæringsloven og forskrift til Opplæringsloven. I tillegg vil det bli lagt vekt på utvikling av Overhalla kommune som organisasjon og tjenesteyter for innbyggerne.

6. Årlig rapportering til kommunestyret

Kommunalsjef for oppvekst lager hvert år en rapport om status i skolene som legges fram til behandling i **februar**.

4.0 Plan for gjennomføring av system for kvalitetsvurdering etter Opplæringslovens §13-3e

4 Oversikt over hovedoppgaver:

Oppfølging av loven:

- Gå gjennom sjekklisten.
- Følge opp avvik fra sjekkliste

Kvalitet:

- Gjennomføre vurdering, prøver og undersøkelser.
- Følge opp resultat, lage felles presentasjoner for alle skolene.
- Drøfte resultatene på ulike nivå.
- Revidere planer.

Rapportere til, og drøfte på politisk nivå.

5 Om plassering av oppgaver i årsplanen:

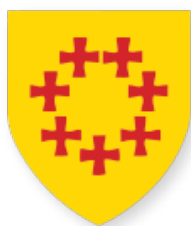
- Innsamling og oppfølging av resultat må skje på skoleeiernivå fordi det berører flere skoler.
- Innsamling og oppfølging av resultat bør skje straks data er tilgjengelig.
- Drøfting av resultat på skolene bør skje straks resultat og presentasjoner er tilgjengelige.
- Drøfting mellom skoler av resultat fra alle prøver og undersøkelser skjer én gang per år i skoleledermøte.
- Drøfting av resultat på politisk nivå skjer én gang per år ved behandling av tilstandsrapport.

6 Årsplan for gjennomføring

TIDSPUNKT	OPPGAVE	ANSVARLIG:	Utført:
Januar	Evaluere systemet for kvalitetsvurdering og sørge for nødvendig revidering.	Kommunalsjef for oppvekst	
Februar	Analysere karakterstatistikk (fra nettside U.dir.)	Kommunalsjef for oppvekst	
Februar	Drøfte karakterstatistikk på ungdomsskolen (lærere/elever/foresatte)	Rektor	
Januar/ februar	Kommunalt kvalitetsvurderingsutvalg gjennomfører møte	Kommunalsjef for oppvekst	
Februar	Tilbakemelding til politisk nivå om gjennomført kvalitetsvurdering etter Opplæringslova §13-3e, gjennom styringskortet for balansert målstyring - årsrapport	Kommunalsjef for oppvekst	
Februar	Samle inn og analysere resultat fra Elevundersøkelsen	Kommunalsjef for oppvekst	
Februar	Drøfting av resultat fra Elevundersøkelsen på skolen (lærere/elever/foresatte)	Rektor	
Februar	Utviklingssamtaler med rektorer	Kommunalsjef for oppvekst	
April/ mai	Gjennomføre kartleggingsprøver på 1. og 2. trinn	Rektor	
Mai-Juni	Gjennomføre skriftlig eksamen	Rektor	
Mai	Innsamling og oppfølging av resultat fra skolebasert vurdering	Kommunalsjef for oppvekst	
Mai	Drøfting av resultat av skolebasert vurdering på skolen (elever/lærere/foresatte)	Rektor	
Mai	Drøfte resultat av skolebasert vurdering læringsmiljø og læringsutbytte i skoleledermøte og utviklingsamtale (februar/mars)	Kommunalsjef for oppvekst	
Juni	Gjennomføre muntlig eksamen	Rektor	
Juni	Gå gjennom sjekklista for lovinnfrielse	Kommunalsjef for oppvekst	
August- desember	Følge opp "avvik" fra sjekklisten	Kommunalsjef for oppvekst/rektor	
September	Starte opp skolebasert vurdering	Kommunalsjef for oppvekst/rektor	
September	Gjennomføre nasjonale prøver på 5., 8. og 9. årstrinn	Rektor	
November →	Samle inn og gjennomgå resultat fra nasjonale prøver.	Kommunalsjef for oppvekst	
November →	Drøfte resultat fra nasjonale prøver på skolene (lærere/elever/foresatte).	Rektor	
November	Samle og analysere resultat fra kartleggingsprøver på 1. og 2. årstrinn	Kommunalsjef for oppvekst	
November	Drøfte resultat fra kartleggingsprøvene for 2. og 3. årstrinn i skolen. (lærere/elever/foresatte)	Rektor	
Desember	Gjennomføre Elevundersøkelsen på mellomtrinnet og på ungdomstrinnet	Rektor	

VEDLEGG:**5.0 Sjekkliste for kommunens håndtering av opplæringslovens bestemmelser**

Overhalla kommune
- positiv, frisk og framsynt

OVERHALLA KOMMUNE SVALIVEGEN 2 - 7863 OVERHALLA

E-POST: POSTMOTTAK@OVERHALLA.KOMMUNE.NO

Uavhengigheten bør vurderes fra sak til sak

Kommunal Rapport 13.11.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan en tilsatt i et større kontrollutvalgssekretariat med flere tilsatte og som leverer tjenester til flere kommuner, være medlem i et kommunestyre?

SPØRSMÅL: [Kommuneloven § 23–7](#) sier at kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgets behov. Dette sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og de som utfører revisjon. For å ivareta uavhengigheten så står det videre noe om hvem/hva som sekretariatsfunksjonen ikke kan legges til, deriblant medlemmer av kommunestyret i den aktuelle kommunen.

I dag har vi flere av de større kontrollutvalgssekretariatene som har flere ansatte, og som kan ha kontorsted på ulike geografiske steder, selv om de tilhører samme sekretariat.

På den måten kan en unngå å være sekretær for den kommunen en selv bor i, og en trenger heller ikke dele daglig arbeidssted med kollegaen som er utvalgssekretær for den aktuelle kommunen. Dermed er det en viss fysisk avstand som muligens kan ivareta uavhengigheten som en kontrollutvalgssekretær skal ha.

Kan en tilsatt i et slikt kontrollutvalgssekretariat med flere tilsatte være medlem i kommunestyret? Er vedkommende faktisk valgbar, selv om sekretariatet en er tilsatt i leverer sekretærtjenester til den aktuelle kommunen?

Hvis ja, hvor stort må det aktuelle sekretariatet være, eller hvor stor må avstanden mellom den som blir folkevalgt og kollegaen som er sekretær for kontrollutvalget, være? Hvordan måler en dette?

Hvis nei, er da valget ugyldig om en tilsatt i et kontrollutvalgssekretariat er valgt inn i kommunestyret? Eller må vedkommende avslutte arbeidsforholdet i kontrollutvalgssekretariatet eller tre ut av rollen som folkevalgt?

SVAR: I [§ 23–7 tredje avsnitt](#) fastslås som alminnelig prinsipp at «Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen».

I fjerde avsnitt har vi så bestemmelser som utelukker tilsatte i kommunen eller fylkeskommunen, de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen, samt medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget, fra «sekretariatsfunksjonen».

Dette er da ikke en bestemmelse som utelukker noen fra å kunne velges til eller tilsettes i de vervene eller stillingene som nevnes her. Det er tale om begrensninger i hvem sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget «kan tillegges».

Hvis det oppstår konflikt her, må den det gjelder, fratrukke sin stilling i sekretariatet. Valget som folkevalgt er endelig. Men problemet kan også løses ved at den folkevalgte søker kommunestyret eller fylkestinget om fritak fra vervet som folkevalgt. Det tror jeg det normalt vil være greit å få.

Så til spørsmålet om når denne bestemmelsen slår inn der sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget er lagt til et interkommunalt organ. Etter sin ordlyd er dette forbudet utformet med sikte på forholdet til den enkelte kommunen; «ansatte i kommunen eller

fylkeskommunen», «den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen» og «i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen».

Problemstillingen blir da om denne utelukkelsen skal leses som et generelt forbud mot å tilsette i sekretariatet personer med slik tilknytning, til å delta ved behandlingen av *alle* saker som gjelder en av deltakerkommunene, eller om dette skal vurderes på linje med det vi gjør ved inhabilitetsreglene etter [forvaltningsloven § 6](#), at det som er forbudt, er at en tilsatt i sekretariatet på noen måte medvirker ved behandlingen av en sak som angår «hjemkommunen».

Jeg vil mene det siste. Forbudet gjelder «sekretariatsfunksjonen», ikke tilsettingsforholdet, og det er da naturlig å forstå dette slik at det skal vurderes fra sak til sak, men likevel slik at det også omfatter saker med sterke felles trekk for to eller flere kommuner, derunder den som den tilsatte har tilknytning til.

Opp til ordfører om begjæring om omgjøring skal på sakslisten

Kommunal Rapport 27.11.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan stadige begjæringer om omgjøring av vedtak etter forvaltningslovens § 35 sette forvaltningen sjakk matt?

SPØRSMÅL: Med hjemmel i [friluftsløven](#) vedtok kommunestyret pålegg om stans billettinnkreving i bombuer/billettboer på veien inn til et turistområde. Vedtaket ble påklaget både med forvaltningsklage fra grunneier og med lovlighetsklage fra opposisjonen. Klagen ble avvist av kommunestyret og sendt til Statsforvalteren for endelig avgjørelse. Det samme skjedde med vedtaket om områdeplan for området.

Før klagen hadde blitt ferdigbehandlet av Statsforvalteren, hadde det vært valg, og et nytt kommunestyre konstituerte seg med det tidligere mindretallet i posisjon. Grunneier sendte da en «omgjøringsbegjæring» til kommunen, og en anmodning til Statsforvalteren om å utsette behandlingen av klagen: «På denne bakgrunn anmoder vi Statsforvalteren om å stille realitetsbehandlingen av klagen i bero, til det er klart hvordan kommunen vil forholde seg. Dersom kommunen etterkommer oppfordringen til en nyvurdering, og denne ender med en omgjøring i klagenes favør, vil klagen til statsforvalteren selvsagt kunne trekkes».

I omgjøringsbegjæringen viste grunneier til [forvaltningslovens § 35](#) og muligheten myndigheten har å omgjøre på eget initiativ.

Kan et forvaltningsorgan ta en sak til ny behandling for omgjøring etter reglene i forvaltningsloven § 35 etter at vedtak er påklaget og sendt klageinstans? En klage er jo i seg selv en omgjøringsbegjæring, og klageinstansen kan prøve alle sider av en sak de har mottatt til avgjørelse, slik at når klagesporet følges, så vil alt som forvaltningslovens § 35 er ment å ivareta, oppfylles.

Kan Statsforvalteren stoppe behandlingen av en klage i påvente av at kommunen tar stilling til en slik «omgjøringsbegjæring»? I så fall, er det begrensning på hvor mange slike omgjøringsbegjæringer som kan sendes, og i hvor lang tid etter kan dette foregå?

Vil ikke en «omgjøringsbegjæring» i realiteten være en klage, altså enda en klage på samme vedtak? Parten ber jo om en annen avgjørelse enn den avgjørelsen som ble tatt. Det er jo heller ikke myndighetens (kommunestyrets) eget initiativ etter å ha oppdaget feil i faktum eller lovanvendelse slik at vedtaket er beheftet med ugyldighetsgrunner.

Om det er mulig å gjøre det slik det her er gjort, vil ikke forvaltningen risikere å settes i sjakk matt? Tar kommunen omgjøringsbegjæringen til faktisk vurdering, forbereder sak og gjør vedtak, inviterer man på en evig runddans, hvor stadig nye omgjøringsbegjæringer må behandles på samme måte for å unngå usaklig forskjellsbehandling. Altså nytt vedtak som påklages, opprettholdelse av vedtak, oversendelse til klageinstans, ny omgjøringsbegjæring, nytt vedtak som påklages osv. osv.?

Hvis dette lar seg gjøre slik klager ønsker, så vil det vel gi mulighet for å omgjøre alle slags vedtak så snart det er et annet flertall i kommunestyret (ved forfall og varamedlemmer som har et annet syn på tidligere vedtak), eller når det er nye saksbehandlere/ledere på plan- og teknisk i f.eks. byggesaker mv. Det vil jo bli ganske uforutsigbart.

Vil ikke riktig fremgangsmåte for det nye kommunestyret være å vedta ny planoppstart og planprosess (hvis planvedtaket blir opprettholdt) og etablere en ny sak som sørger for at klager får de rettigheter som de ønsker?

SVAR: (1) Så vidt jeg forstår, er det tale om klage over to ulike vedtak. Det ene synes å være et vedtak om oppheving av en tillatelse til grunneieren etter [friluftsløven § 14](#), til å kreve «en rimelig avgift for adgangen til badestrand, teltplass eller annet opparbeidet friluftsområde». Det andre er vedtaket om områderegulering etter [plan- og bygningsloven § 12-2](#), som gir kommunen adgang til å utarbeide en slik der den «finner at det er behov for å gi mer detaljerte områdevisse avklaringer av arealbruken».

Begge disse vedtakene kan påklages etter [forvaltningsloven § 28](#) av den som er part i saken eller har «rettslig klageinteresse» i denne, jf. også [plan- og bygningsloven § 1-9](#), som viser til forvaltningsloven. I tillegg kan tre eller flere kommunestyremedlemmer inngi lovlighetsklage etter [kommuneloven § 27-1](#) til statsforvalteren over begge vedtakene.

(2) Felles for disse to typene klager er at de skal fremsettes for det organet som har truffet vedtaket, altså her kommunestyret, se [forvaltningsloven § 32 første avsnitt, bokstav a](#), og [kommuneloven § 27-1](#) første avsnitt, fjerde setning.

Kommunestyret skal i begge disse to typer klagesaker ta stilling til om det vil oppheve eller endre vedtaket før klagen sendes videre ([forvaltningsloven § 33 andre avsnitt, andre setning, og tredje avsnitt, første setning](#), og [kommuneloven § 27-1 første avsnitt, siste setning](#)). Når så klagen er sendt videre til Statsforvalteren, er det Statsforvalteren som holder i saken.

Men ved den videre saksgangen er det ulikheter mellom lovlighetsklage etter kommuneloven og forvaltningsklage etter forvaltningsloven.

(3) Lovlighetsklagen er en rent rettslig kontroll av de aktuelle vedtakene, og avgjøres primært på grunnlag av kommunikasjon mellom Statsforvalteren og kommunen om saken, se [kommuneloven § 27-4](#). Når klagen er sendt til Statsforvalteren, foretas en juridisk kontroll av de aktuelle vedtakene, uavhengig av om kommunestyret senere har truffet nye vedtak i som medfører at de vedtakene som er påklagd, ikke lenger er aktuelle.

Statsforvalteren kan her ikke treffe noe nytt vedtak i saken, men skal bare ta stilling til om det vedtaket som er truffet, er lovlig. Hvis det ikke var lovlig, kan det også oppheves hvis det er ugyldig. Statsforvalteren skal uansett vurdere lovligheten når det er inngitt lovlighetsklage, også der vedtaket ikke lenger er aktuelt på grunn av senere vedtak eller nye faktiske eller politiske forhold, se [kommuneloven § 27-3](#) første avsnitt, der det står at ved «Ved lovlighetskontroll skal departementet [her statsforvalteren] ta stilling til ... om vedtaket ... har et lovlig innhold».

Så lenge Statsforvalteren ikke har opphevd vedtaket, gjelder kommunens vedtak fortsatt, selv om det er inngitt lovlighetsklage. Men kommunestyret eller Statsforvalteren kan treffe vedtak om klagen skal ha såkalt «oppsettende virkning». Det betyr i så fall at vedtaket ikke skal tre i kraft før behandlingen av lovlighetsklagen er avsluttet, se [kommuneloven § 27-3 femte avsnitt](#).

Lovlighetsklagen er en sak mellom kommunen og Statsforvalteren. Private borgere som har interesse i saken, har ikke noen rådighet over denne og ikke status som parter i saksbehandlingen. De kan ikke trekke klagen eller be om saksbehandlingen settes i bero. Og hvis kommunestyret har sendt lovlighetsklagen til Statsforvalteren, kan det heller ikke stoppe lovlighetskontrollen ved å treffe nytt vedtak i saken.

Det samme gjelder også de kommunestyremedlemmene som satte fram lovlighetsklagen. De kan ikke trekke klagen når den er tatt under behandling av kommunestyret og eventuelt blitt oversendt til Statsforvalteren. Men i [kommuneloven § 27-3 tredje avsnitt](#) er det en bestemmelse om at Statsforvalteren kan begrense sin kontroll «til de anførsler som er tatt

opp i saken», noe som også må bety at hvis disse folkevalgte trekker sine innsigelser, kan Statsforvalteren vurdere om dette fortsatt er forhold som det er grunn til å undersøke nærmere.

Statsforvalteren har plikt til å ta stilling til om vedtaket var lovlig, også der vedtaket senere måtte bli uaktuelt, for eksempel fordi kommunestyret har skiftet mening, etter nyvalg eller av andre grunner. Dette fordi en slik lovlighetskontroll kan være viktig å få gjennomført av hensyn til senere saker der det måtte oppstå tilsvarende spørsmål.

(4) Ved forvaltningsklage etter [forvaltningsloven § 28](#) kan klageinstansen – her Statsforvalteren – prøve ikke bare om vedtaket er lovlig, men etter [forvaltningslovens § 34 andre avsnitt, første setning](#), også «prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter». Det betyr at det skal gjennomføres en ny fullstendig saksbehandling, riktignok med utgangspunkt i det første vedtaket og det som er fremkommet eller anført i forbindelse med dette. Det er med andre ord ikke bare tale om en etterfølgende kontroll av det vedtaket som ble truffet, men om en fullstendig ny vurdering på fritt grunnlag av saken slik den nå fremstår. Klageinstansen «skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham» (andre setning). Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling ([forvaltningsloven § 34 siste avsnitt](#)).

I [forvaltningsloven § 34](#) er det imidlertid en særlig regel for saker der et statlig organ overprøver et kommunalt vedtak. Klageinstansen skal da «legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn». Dette vil etter alt dømme være et tungtveiende hensyn ved vurderingen av klagen over kommunestyrets vedtak om adgang til å kreve betaling for adgang til området og om områdereguleringen. Det er derfor nærliggende å tro at behandlingen av denne klagen vil være begrenset til en lovlighetskontroll, men da også med saksbehandlingen og av om vedtakene bygger på en saklig begrunnelse.

Inntil Statsforvalteren har truffet vedtak i klagesaken, er det som alminnelig regel stadig kommunestyrets vedtak som gjelder, men kommunestyret eller statsforvalteren kan treffe vedtak om at kommunestyrets vedtak ikke skal tre i kraft før klagesaken er ferdigbehandlet, se [forvaltningsloven § 42](#) første setning: «Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før ... klagen er avgjort».

(5) Ved siden av reglene om forvaltningsklage har forvaltningsloven også en bestemmelse i [§ 35](#) om «omgjøring av vedtak uten klage». Dette er ikke en regel som forbyr et forvaltningsorgan å skifte mening og treffe et nytt vedtak som avviker fra et tidligere. Det er en bestemmelse som setter skranker for adgangen til å treffe vedtak som opphever eller endrer et tidligere vedtak, mao. fjerner eller endrer rettsvirkningene av dette vedtaket, ikke bare endrer rettssituasjon med virkning fremover, uten endre det første vedtaket.

Dette kan være aktuelt særlig i to situasjoner.

Den ene er der det opprinnelige vedtaket er ugyldig. Da er det en alminnelig forvaltningsmessig plikt for det organet som traff vedtaket, til å rette opp feilen, enten ved å oppheve vedtaket fullstendig, eller ved å treffe et nytt som er gyldig. Samme adgang – og plikt – til å omgjøre har da organ som er klageinstans for vedtaket, altså her Statsforvalteren.

Det andre er hvis endringen av vedtaket «ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser». Men hvis statlig organ er klageinstans for et kommunalt vedtak, er det bare kommunen selv som kan endre et vedtak på denne måten. I motsetning til det som gjelder hvis det er på det rene at vedtaket som er truffet er ugyldig, er det ingen plikt til å

ta opp til vurdering om vedtaket skal omgjøres, heller ikke om noen som er part i saken, ber om det.

Kommer en slik anmodning, er det opp til lederen for det aktuelle organet, altså her ordføreren, å ta stilling til om sak om slikt vedtak skal settes på saklisten til organet. Alternativt kan en tredel av medlemmene i kommunestyret kreve saken satt på saklisten til neste møte.

I vår sammenheng er det så vidt jeg forstår spørsmål ny vurdering av to vedtak, bompengtillatelsen og områdeplanen, som i begge tilfeller vil være til fordel for grunneier. Det er da ingen rettslige skranker for slike endringer, med den ene begrensning at eventuelle nye vedtak ikke vil ha tilbakevirkende kraft.

Det forhold at de to tidligere vedtakene nå er til behandling hos Statsforvalteren etter lovlighetsklage og forvaltningsklage, endrer ikke på dette. Hvis utfallet av klagebehandlingen blir at vedtakene, eller ett av dem, anses som ugyldig, bortfaller disse, og kommunestyret må treffe nye eller nytt vedtak hvis det ikke allerede har gjort det mens klagesaken pågikk. Et nytt realitetsvedtak fra Statsforvalteren utover eventuell oppheving av de kommunale vedtakene, er neppe aktuelt. Dette er vedtak der det lokale, demokratisk styrte, forvaltningsskjønnet vil være sentralt. Og det skal altså normalt ikke overprøves av Statsforvalteren.

Reglene om inhabilitet gjelder ikke ved valg til kommunalt tillitsverv

Kommunal Rapport 20.11.2023 Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Eg finn ingen klar definisjon av «offentlige tillitsverv». Skal føresegna forståast slik at kommunestyremedlemmane ikkje vert inhabile ved val av kommunen sine representantar i aksjeselskap og stiftingar?

SPØRSMÅL: Kommunelova [§ 11-10](#) fjerde avsnitt lyder «En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv». I regjeringa sitt hefte «Habilitet for kommuner og fylkeskommuner» står det at «Regelen innebærer at alle folkevalgte kan delta ved valg av medlemmer til for eksempel utvalg, nemnder eller interkommunale styrer, selv om utvalget eller liknende treffer avgjørelser som har betydning for dem personlig. Det samme gjelder ved valg av kommunale representanter til private organer». Det har vore mykje medieomtale rundt regjeringsmedlem som har vald nærtstående inn i styrer.

Eg finn ingen klar definisjon av «offentlige tillitsverv». Skal føresegna forståast slik at kommunestyremedlemmane heller ikkje vert inhabile ved val av kommunen sine representantar i aksjeselskap og stiftingar. Altså at dei kan vera med å røysta seg sjølv eller nærtstående inn i organ som ikkje er lista opp i kommunelova [§§ 5-1](#) og [5-2](#)?

SVAR: Dette er en særregel som bare gjelder der kommunestyret, fylkestinget eller annet folkevalgt organ foretar valg av én eller flere personer som representant for kommunen i et kollegialt organ. Dette er en regel vi hadde allerede i kommunestyreloven av 1954, og som nå er videreført i kommuneloven 2018. I Kommunaldepartementets veileder om inhabilitet fa 2011 (:H-2266) ble det uttalt:

«Regelen innebærer at alle folkevalgte kan delta ved valg av medlemmer til for eksempel utvalg, nemnder eller interkommunale styrer, selv om utvalget eller liknende treffer avgjørelser som har betydning for dem personlig. Det samme gjelder ved valg av kommunale representanter til private organer».

Det avgjørende er her om dette er et kommunalt «tillitsverv», altså tildelt ved valg i kommunalt eller fylkeskommunalt organ. Dette gjelder da ved valg til alle kommunale eller fylkeskommunale verv. Også når kommunestyret eller fylkestinget velger en person som skal representere kommunen eller fylkeskommunen for eksempel i forstanderskapet i en sparebank, eller i generalforsamlingen i et aksjeselskap, er dette valg til et kommunalt tillitsverv, slik at inhabilitetsreglene i forvaltningsloven og kommuneloven ikke gjelder.

En lovbestemt fullmakt som kommunestyret ikke kan frata ordfører

Kommunal Rapport 04.12.2023, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan noen andre enn ordføreren være kommunens rettslige representant?

SPØRSMÅL: Kommunen ble saksøkt og dømt, men kommunen påanket dommen. I den videre behandlingen av saken i kommunestyret mente opposisjonen at ordfører i for stor grad talte saksøkers sak og ikke ivaretok kommunens interesser godt nok. De la derfor fram et forslag i kommunestyret om at tre andre representanter skulle være kommunens rettslige representant i den videre behandlingen av saken. Det var blant annet avtalt en kommende rettsmekling.

Har kommunestyret anledning til å fatte et slikt vedtak, så lenge det alltid er «kommunen ved ordføreren» som blir stevnet?

SVAR: Dette er et komplisert og vanskelig spørsmål med flere lag.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommuneloven § 6–1](#) andre avsnitt der det fastslås at «Ordføreren er rettslig representant for kommunen eller fylkeskommunen og underskriver på kommunens eller fylkeskommunens vegne hvis ikke myndigheten er tildelt andre».

Siste del av det siterte – «underskriver på kommunens [...] vegne» – går på evne til å forplikte kommunen ved avtale eller lignende. Det er en bestemmelse om såkalt «rettslig legitimasjon» – det vil si evne til å binde kommunen også der det ikke foreligger noe gyldig kommunalt vedtak i spørsmålet. Dette er i seg selv et vanskelig og til dels usikkert spørsmål, men er ikke problemstillingen her. Det må avgjøres ut fra den forvaltningsrettslige eller kontraktsrettslige ugyldighetslære, avhengig av disposisjonens karakter. Se nærmere om denne problemstillingen mer generelt ved kompetanseoverskridelser, Markus Hoel Lie, *Kommunalrettslig representasjon*, Oslo 2011, og Oddvar Overå i Overå og Bernt, *Kommuneloven 2018 med kommentarer*, Oslo 2019, s. 107–114 (note 3). Spørsmålet ovenfor går derimot på første del av setningen som er sitert; bestemmelsen om at ordfører er «rettslig representant for kommunen», hva dette innebærer, og om ordfører kan fratas denne oppgaven i den aktuelle ankesaken.

Det er her tale om en lovbestemt fullmakt som kommunestyret ikke kan frata ordfører. Denne funksjonen som rettslig representant og den som underskriver på kommunens eller fylkeskommunens vegne, medfører ikke i seg selv noen kompetanse til å treffe vedtak eller inngå bindende avtale.

Å være «rettslig representant» betyr ganske enkelt å være den «som tar imot forkyndelser og meddelelser» i rettssaker ([domstoloven § 191](#) første avsnitt, jf. [tvisteloven § 2–5](#) første avsnitt).

Tvisteloven § 2–5 er det også en bestemmelse om at den som i denne egenskap er stedfortreder – altså her ordføreren – kan «delegere adgangen til å opptre som stedfortreder til en annen person som er tilsatt i rettssubjektet eller tilknyttet den delen av virksomheten som søksmålet gjelder».

Det betyr at ordfører – men bare ordfører selv – kan utpeke en annen person til å opptre på vegne av kommunen i en rettssak. Men dette er da et delegeringsvedtak – en tildeling av fullmakt til å opptre på *vegne av ordføreren* – noe som forutsetter at den som opptre på vegne av kommunen, kan instrueres av ordfører og skal opptre lojalt overfor de signaler denne gir.

Denne lovbestemte kompetansen til å opptre på vegne av kommunen er altså knyttet til rettssaker. Det som skjer i under rettergangen, bestemmer grunnlaget for og rammene for innholdet av rettens avgjørelser, både når det gjelder gjennomføringen av rettssaken og for rettens dom eller kjennelse.

Ordfører eller annen stedfortreder er bundet av og forventes å opptre lojalt overfor kommunestyrets vedtak og signaler, men det vil ikke være mulig å gjøre innsigelser mot utfallet av en rettssak på det grunnlag at ordfører ikke har opptrådt i ønske med kommunestyrets ønsker.

Dette gjelder også der det blir spørsmål om å avslutte rettssaken med et *rettsforlik*, enten etter reglene om mekling i rettsmøte eller kontakt med partene under sakens gang, etter [tvisteloven § 8-2](#), eller som resultat av rettsmekling etter [tvisteloven §§ 8-3 til 8-6, se § 8-5 nr. 6](#).

Ordfører, eller den som opptrer på vegne av hen, kan inngå et bindende rettsforlik som avslutter saken og får samme virkning som en dom, se [§ 19-12](#). Dette gjelder, sies det i forarbeidene til tvisteloven (Ot.prp. nr. 51, 2004–2005 s. 371), også der det er gitt instruks om ikke å inngå forlik, eller å forelegge forliket for øverste ansvarlige organ: «Blir instruksen overtrådt, vil det imidlertid ikke hindre at parten blir bundet av forliket».

Under rettssaken forventes ordfører å opptre lojalt overfor kommunestyrevedtaket som nå overprøves rettslig. Men hen er ikke avskåret fra å gi uttrykk for sitt personlige syn på saken under rettssaken, så lenge hen ikke gir inntrykk av å tale på vegne av kommunestyret. Her vil det da være opp til motparten å innkalle vitner eller på andre måter dokumentere avvikende syn på saken og de faktiske forhold.

En ansettelse skal bare skje når kommunestyret har avsatt penger til det

Kommunal Rapport 29.01.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er det kommunestyret eller kommunedirektøren som avgjør om det skal innføres ansettelsesstopp?

SPØRSMÅL: Før jul vedtok kommunestyret en ansettelsesstopp. Kommunestyret vedtok ansettelsesstoppen etter at et merforbruk på 40 millioner kroner ble kjent. Kommunestyret la dog inn en begrensning om at ansettelsesstoppen ikke skulle gjelde lovpålagte oppgaver eller liv og helse. Kommunedirektøren mener kommunestyret brøt kommuneloven med et slikt vedtak, fordi kommunedirektøren har et lovfestet personalansvar. Har kommunestyret hjemmel til å vedta en ansettelsesstopp?

SVAR: Det alminnelige utgangspunktet er etter [kommuneloven § 5–3](#) at kommunestyret «er det øverste organet i kommunen» og «treffer vedtak på vegne av kommunen ... hvis ikke annet følger av lov». Det betyr at når andre enn kommunestyret treffer vedtak, skjer det på grunnlag av *delegering* fra kommunestyret, altså i kraft av en *fullmakt* til å treffe avgjørelse *på vegne av* kommunestyret. Kommunestyret kan gi *instruks* til den som har fått en slik fullmakt om hvordan den skal brukes, det kan trekke den tilbake og selv treffe vedtak

I kommuneloven av 2018 ble det imidlertid gjort et unntak fra dette prinsippet. I [§ 13–1](#) fastslås at «Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov». Dette er altså en lovfestet myndighet for kommunedirektøren. Hen trenger ikke noen fullmakt – et delegeringsvedtak – fra kommunestyret i denne typen saker, og kommunestyret kan ikke gi noen instruks om hvordan denne avgjørelsesmyndigheten skal utøves.

Spørsmålet blir da *hvor langt* denne lovfestede myndigheten for kommunedirektøren går, eller mer presist her; hva som ligger i at kommunedirektøren har ansvar for «ansettelse». Kan kommunestyret avgjøre om det skal tilsettes noen i en ledig stilling?

Utgangspunktet er klart nok at kommunestyret har øverste ansvar for å vurdere om en stilling skal opprettes. En tilsetning innebærer en økonomisk forpliktelse og skal bare kunne skje når kommunestyret har avsatt midler til å dekke denne. Uten budsjett hjemmel kan det ikke tilsettes noen. På den annen side må det være klart at når en stilling er utlyst, kan kommunestyret ikke legge seg opp i vurderingen av hvem som skal tilsettes. Og antakelig kan det heller ikke stoppe prosessen når utlysning har skjedd. Det ville i tilfelle innebære at man foregriper utfallet av den vurderingen som skal skje når søkerliste foreligger.

Spørsmålet her er da hvorvidt kommunestyret kan vedta at det *ikke skal skje* noen utlysning av en stilling som er ledig. Utgangspunktet er her at når en stilling først er opprettet, ligger det i dette en fullmakt til kommunedirektøren om å sørge for at stillingen er besatt, også når den blir ledig. Men denne fullmakten følger ikke av bestemmelsen i § 13–1. Hjemmelen for tilsetning i stillingen ligger i *budsjettvedtak* og *bemanningsplan*, begge deler er noe det tilligger kommunestyret å fastsette. Dette er da en fullmakt som kan *trekkes tilbake*. Kommunestyret kan vedta en midlertidig eller varig nedbemanning i forbindelse med ledighet, typisk på grunn av budsjettmessige problemer. Budsjettet er kommunestyrets ansvar; kommunedirektøren må derfor innrette seg etter de vedtak som treffes der for å ivareta dette.

I merknadene til bestemmelsen i Prop. 46L 2017–2018 understrekes i tråd med dette kommunestyrets overordnede ansvar for både organiseringen av personalforvaltningen og de økonomiske rammene for denne;

«Arbeidsgiver- og personalpolitikk vil imidlertid fortsatt være kommunestyrets eller fylkestingets ansvar. Og kommunedirektørens oppgaver her må selvsagt gjennomføres innenfor de budsjettvedtakene og overordnede arbeidsgiverpolitiske vedtak kommunestyret eller fylkestinget måtte fatte.»

Det er etter dette klart at kommunedirektøren ikke kan motsette seg en slik tilsetningsstopp.

Budsjettvedtaket behøver ikke ha opplysninger om hvordan kuttene skal gjennomføres

Kommunal Rapport 22.01.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Må budsjettet beskrive hvordan kommunen skal gjennomføre en vedtatt effektivisering?

SPØRSMÅL: Kommunestyret vedtok et budsjett hvor det legges opp til en innsparing på 37,5 millioner kroner gjennom effektivisering av driften. I tillegg skal kommunen spare 17 millioner kroner ved å redusere sykefraværet. Hvis det ikke er beskrevet konkrete tiltak for hvordan disse innsparingene skal skje, er da budsjettet vedtatt i tråd med kommunelovens bestemmelser om realistisk budsjett?

SVAR: Årsbudsjettet er en bindende ramme for kommunens pengebruk i dette året, se [kommunelovens § 14–5](#) første setning. Det handler om regnskapsmessig oppstilling og postering av kommunens inntekter og forbruk i det kommende år. Budsjettvedtaket behøver som alminnelig regel ikke inneholde nærmere opplysninger om hvordan budsjettallene fremkommer, eller hva som rent praktisk skal gjøres. Dette gjelder også der det er tale om å gjennomføre konkrete nedskjæringer av hvor mye som brukes til et formål, som ved «effektivisering av driften», og ved angivelse av tiltak som skal redusere utgiftene til anslagsbevilgninger som merutgifter pga. sykefravær.

Det er et rettslig krav ([§ 14–4 tredje avsnitt](#)) at «Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige». Det er her kommunestyrets ansvar å foreta en skjønnsmessig vurdering av om de forutsetningene som disse anslagene bygger på, er realistiske.

I tillegg har under hele budsjettåret kommunestyret plikt ([§ 14–5 andre avsnitt](#)) til å «endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse». Det er da kommunedirektørens ansvar å foreslå endringer i det løpende budsjettet der man korrigerer disse utgiftspostene slik at det er dekning for de aktuelle utgiftene, ([§ 14–5 tredje avsnitt](#)).

Vedtaket om årsbudsjett trenger som alminnelig regel ingen statlig godkjenning. De skal ([§ 14–3 siste avsnitt](#)) bare «sendes departementet [Statsforvalteren] til orientering».

Som alminnelig regel skal Statsforvalteren etter [kommunelovens § 28–3](#) første avsnitt bare «kontrollere lovligheten av vedtak om årsbudsjett» hvis kommunen er innført i Robek.

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret kan imidlertid uansett ([kommunelovens § 27–1](#) første avsnitt) kreve at Statsforvalteren «kontrollerer om et vedtak er lovlig». I tillegg kan Statsforvalteren (andre avsnitt) også «på eget initiativ kontrollere om et vedtak er lovlig».

Ved en slik kontroll vil kommunen kunne bli pålagt å gjøre mer presist rede for hvordan man mener det vil være mulig å oppnå en så stor besparelse som her er angitt ved «effektivisering» og «reduksjon av sykefraværet», jf. [kommuneloven § 27–4](#) om kommunens opplysningsplikt ved lovlighetskontroll.

Hvis Statsforvalteren kommer til at budsjettvedtaket ikke er realistisk, skal dette oppheves, se [kommuneloven § 27–3](#) fjerde avsnitt.

Uten et gyldig budsjettvedtak har kommunen ikke hjemmel til å bruke penger annet enn til dekning av «utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta» ([kommuneloven § 14–5](#) første avsnitt, siste setning). Den må derfor så raskt som mulig sørge for å treffe et nytt budsjettvedtak som oppfyller lovens krav om å være «realistisk».

Mener svar på lovlighetsklage ikke henger på greip

Kommunal Rapport 22.01.2023

Det er lov å velge kontrollutvalgsleder fra et posisjonsparti, konkluderer flere statsforvaltere. Bardu-politiker Berit Sandnes Wikstøl (Ap) er kritisk.

12. januar konkluderte Statsforvalteren i Troms og Finnmark med at Ole Helge Engmo (Frp) er lovlig valgt som kontrollutvalgsleder i Bardu. Det til tross for at Frp har inngått et valgteknisk samarbeid med Senterpartiet, som har ordføreren.

Statsforvalteren begrunner vedtaket med at Frp og Senterpartiet stilte separate lister ved valget. Derfor er ikke Engmo en del av samme «gruppe» som ordførerpartiet Senterpartiet, konkluderer Statsforvalteren.

– Selv om det er lovlig, tenker jeg at hensikten bak lovbestemmelsen ikke blir oppfylt. Når noen inngår et valgteknisk samarbeid, så oppfatter jeg at man sitter i posisjon. Hensikten med loven må tydeliggjøres bedre, sier Aps gruppeleder Berit Sandnes Wikstøl i Bardu.

Hun sendte inn lovlighetsklagen sammen med partifellene Roald Linaker og Signe Eline Nordahl Hansen. Avgjørelsen ble først omtalt i [Nye Troms](#).

Skal sikre uavhengighet

Kommuneloven slår klart fast at lederen av kontrollutvalget ikke kan tilhøre samme parti eller samme gruppe som ordføreren. Hensikten med bestemmelsen er at det skal være en viss politisk avstand eller uavhengighet mellom lederen av kontrollutvalget og ordføreren.

I Kommunal- og distriktsdepartementets veileder presiseres det at en typisk gruppe er en by- eller bygdaliste. «I denne sammenhengen har dermed gruppe ei meir avgrensa tyding enn i reglane om val til folkevalde organ (...), kor gruppe og blir brukt om listesamarbeid mellom fleire parti», heter det i begrunnelsen.

– Vi forstår at det ikke er ulovlig, men likevel uhensiktsmessig. Når det ikke er ulovlig, sitter vi kanskje med en lov som ikke fungerer etter hensikten. Det synes vi er beklagelig, sier Wikstøl.

Hun sier at Ap-gruppa i Bardu vil følge nøye med på hvilke saker som *ikke* havner i kontrollutvalget i denne perioden.

Valg av kontrollutvalgsleder

Kommunelovens § 23-1 sier:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.»

I Kommunal- og distriktsdepartementets veileder om konstituerende møte i kommunestyre og fylkesting og valg til folkevalgte organer står det:

«Leiaren av kontrollutvalet kan ikkje vere medlem av same parti eller same gruppe som ordføreren i kommunen. Grunngevinga for regelen er at det skal vere ei viss grad av politisk avstand eller uavhengigheit mellom ordføreren og leiaren av kontrollutvalet. Uttrykket «gruppe» i § 23-1 andre ledd tyder grupperingar eller lister som er valt inn i kommunestyret, og som ikkje er eit «parti». Ein typisk «gruppe» er ein by- eller bygdaliste. I denne sammenhengen har dermed gruppe ei meir avgrensa tyding enn i reglane om val til folkevalde organ i kapittel 7, kor gruppe òg blir brukt om listesamarbeid mellom fleire parti.»

Flere klager

Like før jul kom Statsforvalteren til samme konklusjon i Nordkapp. Der klagde åtte SV- og Sp-representanter på at kontrollutvalget fikk leder fra Høyre og nestleder fra Ap. Det til tross for at Nordkapp har ordfører fra Ap og varaordfører fra Høyre.

Også der konkluderte Statsforvalteren med at kommunelovens bestemmelse var oppfylt.

– Her sitter Høyre med lederen og Ap med nestlederen og skal kontrollere et flertall i kommunestyret. Et flertall som består av dem selv. Det henger ikke på greip, sier Trudy Engen (SV), én av de åtte som krevde lovlighetskontroll.

Hun sier at selv om Ap og Høyre stilte hver sin liste til kommunevalget, så utgjør de nå det politiske flertallet. Engen sier at forskjellen på tverrpolitisk liste og politisk flertall ikke er veldig stor.

– *Hva tenker du om Statsforvalterens avgjørelse?*

– Jeg kan ikke forstå at det er i tråd med lovens hensikt. Meningen er å forhindre at bukken skal passe på havresekken. Det er det som skjer nå. Jeg synes kommuneloven bør nyanseres på det punktet, sier Engen.

Brøt med egne regler

I Skjervøy ba flere representanter om lovlighetskontroll da flertallet inngikk listesamarbeid med Rødt for å gi ledervet i kontrollutvalget til Rødt. Klagerne mente vedtaket brøt med norsk sedvane og kommunens eget regelverk, der lederen av kontrollutvalget skal gå til opposisjonen.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark konkluderte med at kommunelovens krav var oppfylt, siden kontrollutvalgslederen ikke var fra samme parti som ordføreren (KrF).

– Det er ikke i strid med noen lov, men det er i strid med kommunens eget regelverk. Vi var litt spent på om Statsforvalteren ville vurdere det. I reglementet for Skjervøy står det klart at opposisjonen skal ha ledervet i kontrollutvalget, sier Frps gruppeleder Vidar Langeland, én av politikerne bak klagen.

I Kvinesdal var Frps gruppeleder Lill Anita Reppen Egeland skeptisk fordi posisjonen, bestående av KrF/Ap/Sp, fikk både leder- og nestledervet i kontrollutvalget.

Statsforvalteren i Agder viste til at de tre partiene stilte separate lister. Dermed var det greit at ledervet gikk til en Sp-er og nestledervet til en Ap-er, selv om ordfører Per Sverre Kvinlaug er fra KrF.

Statsforvalteren i Agder har nå en annen lovlighetsklage med samme tema til behandling. I Iveland har representanter fra KrF og Sp klaget på at Lars Arnfinn Flatelid (Frp) er blitt leder av kontrollutvalget, trass i at Høyre, Ap og Frp sammen utgjør posisjonen.

Legitimt å gi politiske signaler om hva man legger vekt på

Kommunal Rapport, 15.01.2024, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan politikerne pålegge administrasjonen å være en næringsvennlig ja-kommune?

SPØRSMÅL: Et kommunestyre traff følgende vedtak etter et verbalforslag:

For å få mest mulig effektiv saksbehandling, og redusere gebyrtap i dispensasjonssaker innen plan- og byggesak, skal saksbehandlere følge disse prinsippene:

- a) Kommunen skal ha en utviklingsorientert holdning til private og utbyggere
- b) Kommunen skal være en næringsvennlig ja-kommune
- c) I dispensasjonssaker skal administrasjonen der det innstilles på avslag, og der utvalg for plan og miljø ber om det, levere en delt innstilling, slik at det også leveres en argumentasjonsrekke for innvilgelse av søknaden.

Mitt spørsmål er om dette er i tråd med forvaltningsloven og kommuneloven?

SVAR: Punkt a og b er direktiver fra øverste folkevalgte organ til administrasjonen, om hva det skal legges vekt på når den treffer vedtak plan- og bygningssaker eller avgir innstilling til folkevalgt organ i slike. Det er helt legitimt så lenge det er tale om politiske signaler om hva flertallet i kommunestyret og andre folkevalgte organer vil legge vekt på ved valg av alternativer innenfor det rettslige handlingsrommet for kommunalt forvaltningsskjønn.

Rent praktisk betyr det at de folkevalgte krever at de hensyn det her er tale om, blir presentert og vektlagt i saksutredninger om slike spørsmål. Det betyr ikke at disse hensynene skal tillegges avgjørende vekt i alle saksfremlegg fra administrasjonen i alle saker, og at man skal unnlate å presentere eller foreta en skikkelig drøftelse av hensyn som kan tale mot forslag som fremheves som utviklingsorientert og næringslivvennlig.

Administrasjonen har et selvstendig faglig ansvar for å sørge for en mest mulig fullstendig og balansert fremstilling og drøfting av de hensynene som måtte stå mot hverandre, se [kommuneloven § 13-1](#) tredje avsnitt: «Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet», som gjelder tilsvarende for kommune- eller fylkesråd under parlamentarisk styringsform, [jf. § 10-2](#) første avsnitt, andre setning: «Bestemmelser om kommunedirektøren gjelder på tilsvarende måte for kommunerådet og fylkesrådet hvis ikke noe annet er bestemt i lov». Dette er uttrykk for det generelle prinsippet som kommer til uttrykk i [forvaltningsloven § 17](#) første setning: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes».

I dette ligger ikke noe krav om at fremstillingen i saksfremlegget bare skal være en ren beskrivelse av fakta og argumenter for og imot bestemte handlingsalternativer. Det skal også foretas en kritisk, men lojal, gjennomgang av ulike synspunkter, men denne kan - og vil normalt - ende ut en konklusjon som er et forslag eller innstilling om hvilket handlingsalternativ som bør velges.

Dette valget er i siste instans folkestyrets kjerne; de folkevalgte organenes vedtak springer ut av og bygger på en *avveining* av motstående hensyn, der vekten av hvert av disse er et uttrykk for et *politisk* verdivalg, både når det gjelder hva kommunens arealer skal brukes til og hvordan, og hvilke virkemidler som skal anvendes for å oppnå det man ønsker. De rettslige kravene til saksutredning og beslutningsgrunnlag for kommunale vedtak er krav til fullstendige og korrekte *premisser* for innstilling og vedtak i den enkelte sak, ikke til vedtaket som sådant.

De folkevalgte organene kan gi signaler om hvordan de ser på den avveining som skjer ved slike vedtak, og be om administrasjonen legger særlig vekt på disse i sitt saksfremlegg. Dette

er ønsker som administrasjonen da naturlig vil søke å etterkomme, men de verken må eller kan sette skranker for å legge frem motstående hensyn eller forslag som legger avgjørende vekt på slike, hvis administrasjonen mener disse siste bør være avgjørende her.

De folkevalgte kan altså gi *signaler* om forhold de ønsker skal gis særlig oppmerksomhet i saksfremlegg, men kan ikke gi administrasjonen *pålegg* om hvordan saksfremlegget skal se ut. Et pålegg som det som formuleres i punkt c ovenfor, om at administrasjonen skal utarbeide *en alternativ innstilling* hvis det innstilles på avslag på søknad om dispensasjon, vil i denne form være ulovlig og i strid med bestemmelsene om kommunedirektørens eller fylkes- eller kommunerådets ansvar for saksutredning.

Men det er ikke noe krav at et saksfremlegg skal ende opp en i entydig anbefaling om hva slags vedtak som bør treffes. Kommunestyret eller det faglige utvalget vil kunne gi uttrykk for at de forventer at saksfremlegget fra administrasjonen legger vekt på å gi en balansert fremstilling og drøftelse av de ulike alternativene og viser fordeler og ulemper ved disse, uten å kunne ut i bare én mulig konklusjon.

Men bare to frittstående uavhengige saksfremlegg, kanskje utformet som rent advokatmessige innlegg for ulike alternativer - her innvilgelse av eller avslag på - søknad om dispensasjon - vil ikke være forsvarlig saksbehandling. Det er administrasjonens ansvar å foreta en selvstendig *kritisk sammenstilling* av saksfremstilling og argumentasjon til støtte for de ulike vedtakene, slik at de folkevalgte kan få et best mulig grunnlag for å ta stilling til det som her anføres.

Trenger ikke danne et flertall for å få vedtatt et budsjett

Kommunal Rapport 11.12.2023, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva gjør man når man ikke klarer å danne et flertall for budsjettforslaget?

SPØRSMÅL: I disse dager pågår budsjettforhandlinger i landets kommuner, og vi hører om problemer med å samle et flertall for vedtak for 2024. Hva gjør man, og hva kan man gjøre, i en slik situasjon?

SVAR: Årsbudsjettet er grunnmuren og rammen for all virksomhet i kommunen eller fylkeskommunen. Når det er vedtatt, er det, sies det i [kommuneloven § 14-5](#), «bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer». I det ligger at det ikke skal brukes mer penger enn det som er bevilget i budsjettet, og ikke til andre formål enn det som er angitt der. Det eneste unntaket er «utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta», med andre ord for å oppfylle lovfestede krav til tjenestene eller rettslig bindende kontraktsforpliktelser.

Ved «den endelige avstemningen» ved behandlingen av forslag til årsbudsjett skal det stemmes over hvert enkelt fremsatt forslag som helhet ([kommuneloven §11-9 siste avsnitt](#)). Det betyr at avstemninger under saksbehandlingen over forslag til enkeltposter bare er «prøvevoteringer» for å kartlegge oppslutningen om disse, uten noen rettslig betydning. Det er bare endelig votering over forslag til årsbudsjettet som helhet som teller.

Som alminnelig regel skal vedtak i kommunale organer treffes «med flertallet av de avgitte stemmene». Det betyr at man må votere over de fremsatte forslagene i en sak hver for seg, og hvis ingen av disse får flertall, har man ikke noe vedtak. ([kommuneloven § 11-9, andre avsnitt](#)). Men kommuner og fylkeskommuner har etter [kommuneloven § 14-3](#) første avsnitt plikt til å treffe vedtak om årsbudsjett før årsskiftet, og det er derfor gitt særlige regler om votering om årsbudsjettet i [kommuneloven § 11-9](#).

I første runde voterer det på vanlig måte over hvert enkelt av de fremsatte forslagene til årsbudsjett i sin helhet. Men hvis ikke noen av disse får flertall, holdes en ny votering hvor de folkevalgte må velge mellom de to forslagene som fikk størst oppslutning i første omgang. Det er da ikke adgang til stemme imot begge, og heller ikke til å stemme blankt, se [kommuneloven § 8-1](#) siste avsnitt.

Det betyr at det kan bli vedtatt et budsjett som ikke har tilslutning fra et flertall i kommunestyret eller fylkestinget, men som likevel vil være en bindende ramme for virksomheten i kommunen eller fylkeskommunen i året som kommer hvis ikke det senere treffes vedtak om endring av budsjettet etter de samme reglene.

Dette vedtatte budsjettet binder da både administrasjon og folkevalgte, også kommuneråd eller fylkesråd under parlamentarisk styringsform i hele det kommende år, hvis ikke man klarer å fremskaffe et flertall for endringer som innarbeides i et revidert budsjett.

Fra: [Tor Arne Stubbe](#)
Til: [Einar Sandlund](#)
Kopi: [Post](#)
Emne: Rapportering 2023 - Overhalla
Dato: 5. februar 2024 16:29:00
Vedlegg: [image002.png](#)

Rapportering til kontrollutvalget i Overhalla kommune

Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 250 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2020-2023. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2023 har RMN blant annet utført følgende:

- FR: Tverrfaglig samarbeid for utsatte barn og unge
- FR: Internkontroll i pleie og omsorg

Timeforbruk 2023: 137,16

Timeforbruk 2022: 568,08

Timeforbruk 2021: 114,79

Timeforbruk 2020: 320,45

Gjennomsnittlig timeforbruk i perioden er på 285,12 timer pr år.

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden. Mer-/mindreforbruk overføres ikke til neste periode (2024-27).

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe

Fagleder forvaltningsrevisjon

M +47 98608070 | [Skype for business](#)

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer
W www.revisjonmidtnorge.no | M +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Innspill til kontrollutvalgets arbeid

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

08/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/356 - 9

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Saksopplysninger

Hensikten med en slik sak i kontrollutvalgets møter er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker, forhold og kunnskap som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte.

Da kan forslag om å sette opp sak(er) i fremtidig møter fremmes i denne sak. *I denne saken fattes det ikke konkrete realitetsvedtak(som i øvrige saker).*

Eksempel på tema som kan tas opp(*listen er ikke uttømmende*):

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør, revisor eller sekretariatet i et fremtidig møte.
- Oppsummering etter regional kontrollutvalgssamling

Vurdering

Sekretariatet viser forøvrig til fellessamlingen for kontrollutvalg, årsrapporten for 2023, årsplanen for 2024 m.v. og er av den oppfatning en "oppsummeringssak" som denne i dette møtet kan være hensiktsmessig.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

14.02.2024

Saknr

09/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/123 - 2

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet.

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent